

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ

TÜRKÇE DİL ETKİNLİKLERİ

ANKARA 2007

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. TÜRKÇE DİL ETKİNLİKLERİ.....	3
1.1. Türkçe Dil Etkinlikleri.....	3
1.1.1. Tanımı ve Önemi	4
1.1.2. Özellikleri	5
1.1.3. Çocuğun Gelişimine Olan Etkileri.....	6
1.2. Türkçe Dil Etkinliklerinin Özelliklerine Uygun Etkinlikler	6
1.2.1. Tekerleme	7
1.2.2. Bilmece.....	9
1.2.3. Şiir	12
1.2.4. Parmak Oyunu	14
1.2.5. Grup Konuşması (Sohbet)	17
1.2.6. Hikâye Anlatma	18
1.2.7. Hikâye Oluşturma.....	24
1.2.8. Pantomim.....	25
1.2.9. Taklit Oyunları	25
1.2.10. Dramatizasyon	25
UYGULAMA FAALİYETİ	26
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	28
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	29
2. TÜRKÇE DİL ETKİNLİKLERİ HAZIRLAMA	29
2.1. Türkçe Dil Etkinliklerinin Planlanmasında Uygulanmasında ve Değerlendirilmesinde Dikkat Edilecek Noktalar.....	29
2.2. Türkçe Dil Etkinliklerinin Özelliklerine Uygun Araç Gereç Hazırlama	32
2.2.1. Resimli Hikâye Kitabı Hazırlama.....	32
2.2.2. Pazen Tahta Kartı Hazırlama.....	32
2.2.3. Resimli Kart Hazırlama	32
2.2.4. Televizyon Şeridi Hazırlama	33
2.2.5. Şimşek Kart Hazırlama.....	33
2.2.6. Kukla Hazırlama.....	33
2.2.7. Slayt Hazırlama	33
2.2.8. Tepegöz	34
2.2.9. Maske Kostüm ve Başlık Hazırlama	34
2.3. Türkçe Dil Etkinliklerini Hazırlama	34
2.3.1. Öğrenme Süreci	36
2.3.2. Etkinlikle İlgili İpuçları	36
2.3.3. Önerilen Diğer Etkinlikler	36
2.3.4. Etkinliği Değerlendirme	36
2.3.5. Öğrenme Süreci	37
2.3.6. Etkinlikle İlgili İpuçları	37
2.3.7. Etkinliğin Değerlendirilmesi	37
2.3.8. Aile Katılımı	37
2.3.9. Önerilen Diğer Etkinlikler	38
UYGULAMA FAALİYETİ	40

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	43
MODÜL DEĞERLENDİRME	44
CEVAP ANAHTARLARI	46
KAYNAKÇA	48

AÇIKLAMALAR

MODÜLÜN KODU	141EO0023
ALAN	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi
DAL/MESLEK	Erken Çocuklukta Öğretmen Yardımcılığı
MODÜLÜN ADI	Türkçe Dil Etkinlikleri
MODÜLÜN TANIMI	Erken çocuklukta Türkçe dil etkinlikleri, Türkçe dil etkinliklerini hazırlama ve uygulama ile ilgili bilgi ve becerileri kapsayan öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖNKOŞUL	Bu modülün ön koşulu yoktur.
YETERLİK	Türkçe etkinliklerini hazırlamak/uygulamak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile uygun ortam sağlandığında Türkçe etkinliklerini hazırlayabileceksiniz. Amaçlar 1. Uygun ortam sağlandığında Türkçe dil etkinliklerini seçebileceksiniz. 2. Uygun ortam sağlandığında Türkçe dil etkinliklerini hazırlayabilecek/uygulayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Sınıf, erken çocukluk eğitim kurumları, çevre, kütüphane, aile ortamı, kendi kendinizle ve grupla çalışabileceğiniz tüm ortamlar. Donanım: Kaynak kitaplar, bilgisayar, projeksiyon, fotoğraflar, afiş, broşür, dergiler, uyarıcı pano tepegöz, asetat, CD, VCD, DVD, bilgisayar donanımları, televizyon, internet, sinevizyon, vb. materyaller.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülde yer alan her bir öğrenme faaliyetinden sonra, verilen ölçme araçlarıyla kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek kendinizi değerlendirebileceksiniz. Öğretmen tarafından modül sonunda kazandığınız bilgi ve becerileri değerlendirmek amacıyla çeşitli ölçme araçları uygulanacaktır.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Türkçe dili etkinlikleri, öğretmen rehberliğinde yapılan grup etkinliklerinden biridir. Bu etkinlikler sırasında uygulanan her teknik çocuğun gelişimini destekleyecek şekilde kullanılmalıdır.

Çocuklar doğdukları andan itibaren çevrelerinde konuşulan dilin kurallarını ve anlamlarını algılamaya başlarlar. Doğumdan hemen sonra ağlama ile ses çıkarmaya başlayan çocuk, daha sonra doğal ortamdaki sosyal ve fiziksel çevresinin yardımı ile kendisindeki konuşma becerisini geliştirir. Çocuklar dili çeşitli aşamalardan geçerek kazanırlar. Önceleri sadece ağlayan çocuklar, giderek çevrelerindeki insan ve nesnelere ait sesleri dinlemeye başlarlar. Dinledikleri bu seslerin farklı olduğunu algılamaya başladıklarında kendileri de çıkardıkları seslerde farklılıklar yaratmaya başlarlar. Daha sonra sesleri birleştirmeye (babıldama), sözcükler uzunluğunda sesler çıkarmaya (jargonlar), yetişkin sözcüklerine benzemeyen ancak farklı anlamlar vermek için sıklıkla kullanılan ses sözcüklere ve nihayet ilk sözcükleri çıkarmaya başlarlar. Çocukların bu ilk sözcükleri çok önemlidir. Çünkü artık sözcükleri kullanarak, çevreleri ile iletişim kurmaktadır. Sözel iletişim dildeki yapıları kullanarak konuşma yolu ile gerçekleşir. Çocuklar yaşları ilerledikçe iki sözcükten oluşan cümleler, üç sözcükten oluşan cümleler ve daha sonra karmaşık cümleler kurabilirler.

Bu nedenle çok hızlı gelişim gösterilen 0-6 yaş döneminde eğitim kurumlarında Türkçe dil etkinliklerine programda her gün yer verilmelidir.

Bu modülde çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak Türkçe dil etkinliklerini tanıyarak seçebileceksiniz. Ayrıca bu etkinliği hazırlayabilecek ve çocuklara uygulayabilme becerisi elde edeceksiniz. Türkçe dil etkinlikleri ile ilgili verilen örnek etkinlik ve araç gereç rehberliğinde, siz de uygun etkinlik seçmek, yaratıcılığınızı kullanarak hazırlayabilmek ve uygulayabilmek için yeni bilgi ve beceriler kazanacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında Türkçe dil etkinliklerini seçebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyette öncelikle yapmanız gereken araştırmalar şunlardır:

- Çeşitli ortamlarda Türkçe dil etkinliklerini gözleyiniz.
- Türkçe dil etkinliklerini inceleyiniz.
- Türkçe dil etkinliklerinin çeşitlerini araştırınız.

Çocuklarımızı artık düşüncelerini hiç çekinmeden açıkça ifade etmeye, içten inandıklarını savunmaya, buna karşılık da başkalarının samimi düşüncelerine saygı beslemeye alıştırmalıyız. Aynı zamanda onların temiz yüreklerinde; yurt, ulus, aile ve yurttaş sevgisiyle beraber doğruya, iyiye ve güzel şeylere karşı sevgi ve ilgi uyandırmaya çalışılmalıdır.

Mustafa Kemal ATATÜRK

1. TÜRKÇE DİL ETKİNLİKLERİ

1.1. Türkçe Dil Etkinlikleri

Türkçe dili etkinlikleri öncelikle çocuğun dil gelişimi alanını destekleyen etkinliklerden biridir. Eğitim programlarında çocukların tüm gelişimleri açısından çok önemli olan ve her gün tekrar edilmesi gereken, öğretmen rehberliğinde yapılan grup etkinliklerindedir. Okul öncesi eğitim kurumlarında ana dilin kazanılması için bireysel etkinlikler yanında, grup etkinliklerinin de yapılması gereklidir. 3-6 yaş gurubunda bulunan çocukların grup içinde ve doğal ortamda bulunmaları ve etkinliklere katılmaları dili kolaylıkla öğrenmelerini sağlar.

Türkçe dili etkinlikleri planlanırken çocukların gelişim seviyesi, yaşı, dikkat süresi, bireysel özellikleri, çevresel koşullar, özel durumlar, çocukların sahip olduğu önceki kazanımları göz önüne alınır.

Okul öncesi eğitim kurumlarında Türkçe dil etkinlikleri genellikle sabah kahvaltısından sonra uygulanır. Yarım gün eğitim veren okul öncesi eğitim kurumlarında ise serbest zaman etkinliklerinin, sabah kahvaltısı veya ikinci kahvaltısından sonra uygulanması

önerilir. Ancak uygulama saatlerinde sınırlayıcı olmamalıdır. Çocukların ilgi ve istekleri dikkate alınarak çocukların yorgun olmadığı farklı bir zamanda da planlanıp uygulanabilir.

Türkçe dili etkinlikleri oldukça zengin etkinliklerden oluşur. Bunlar şöyle sıralanabilir.

- Tekerleme,
- Bilmece,
- Şiir,
- Parmak oyunu,
- Grup konuşması,
- Çeşitli hikâye anlatma teknikleri ile hikâye anlatma,
- Hikâye oluşturma,
- Pantomim,
- Taklit oyunları,
- Dramatizasyon.

"İnsanın zihni düşünmeye, dili konuşmaya, eli de bir şeyler yaratmaya yarar. **J.A. COMENIUS**

1.1.1. Tanımı ve Önemi

Türkçe dili etkinlikleri, öğretmen rehberliğinde yapılan grup etkinliklerindedir. Bu etkinlikler çocuğun gelişim özelliklerini destekleyecek şekilde kullanılmalıdır.

Bu etkinlikler öncelikle çocukların dil gelişimleriyle ilgilidir. Türkçe dili etkinlikleri sayesinde çocuklar başkalarının konuşmalarını dinleyerek ve uygun karşılıklar vererek konuşmalara katılırlar.

Türkçe dil etkinlikleri çocuğun zihinsel gelişiminde de etkilidir. Çocuklar belli konularla ilgili düşüncelerini açıklarlar. Olaylar arasında neden sonuç ilişkileri kurarlar. Belli kavramları kullanmayı öğrenirler. Gözlem yapma ve problem çözme yeteneklerini geliştirir.

Türkçe dil etkinliklerinde çocuklar belli durumlarla ilgili duygularını sadece sözel ifadelerle değil vücut hareketlerini, jest ve mimiklerini kullanarak da ifade ederler. Yaratıcılıklarını ortaya koyma fırsatı bulurlar, böylece psiko-motor becerileri de desteklenir.

Çocukların sosyal ve duygusal gelişimleri de Türkçe dil etkinliklerinden olumlu olarak etkilenmektedir. Çocuklar birbirlerinin konuşmalarını dinleyerek, başkalarının haklarına saygı duymayı, sırasını beklemeyi, kendi düşüncelerini aktarmayı, kendilerini ifade etmeyi öğrenirler. Grup içinde konuşma cesareti kazanarak kendilerine olan güvenleri gelişir. Duygu ve düşüncelerini toplumca kabul edilen yollarla aktarmayı öğrenirler. Okul öncesi eğitim kurumunda Türkçe dil etkinlikleri ile akıcı ve dil kurallarına uygun olarak konuşmayı öğrenen çocuk, diğer çocuklarla ve yetişkinlerle olumlu ilişkiler kurar.

Türkçe dil etkinliklerinde uygulanan günlük hayattaki nesne ve olaylar hakkındaki sohbetler, kelime oyunları, çeşitli öyküler, tekerlemeler, şiirler, bilmeceler, parmak oyunları, hikâye kitabının okunuşunu izleme, kitabı sağdan sola çevirme gibi etkinlikler, görsel okumanın gelişmesi, renkleri ayırt edebilme, görsel-işitsel hafızanın gelişmesi, el-göz koordinasyonu gibi okuma öncesinde gerekli olan becerilerin gelişmesinde önemli rol oynar.

Resim 1: Türkçe dil etkinlikleri çocuğu hayata hazırlar

1.1.2. Özellikleri

Türkçe dil etkinlikleri çocuğun kendi kendini tanımasına, iç dünyasını keşfetmesine yardımcı olur. Kendisinin farkına varan çocuk da kolaylıkla kendisini ifade edebilme, günlük sevinçlerini, üzüntülerini başkalarıyla paylaşma özelliği kazanabilir. Ayrıca çocuk, çevresinde gördüğü olumlu ilişkiler yoluyla kendisine güven duymayı öğrenecektir. Bu da onun duygusal yaşamının sağlıklı gelişmesine katkıda bulunacaktır.

Türkçe dil etkinlikleri ile çocuklara, çevreyi ve diğer insanların tutum ve davranışlarını algılamaları için gerekli yönlendirme yapılır. Böylece çocuk çevresindeki nesnelere benzerlik ve farklılıklarını (renk, şekil, hacim vb. özelliklerini), birbirlerinin aynı, farklı olan özellikleri eşleştirme, şekil-zemin ilişkisini, uzaydaki konumlarını ayırt etmeyi ve onları zihinde saklanması gibi işlevleri yerine getirir. Ayrıca çocukların çevrelerindeki nesnelere ait sesleri de algılamaları sağlanır. Türkçe dil etkinlikleri çocuğun dikkatinin gelişimini sağlar. Çocukların dikkatini belirli bir nesneye, etkinliğe veya davranışa

yoğunlaştırması ile öğrenme arasında yakın ilişki bulunmaktadır. Çocukların dikkat süreleri de yaş ile birlikte gelişim gösterir. Çocuk Türkçe dil etkinliğinde aktif olarak dinleme veya katılma becerisi geliştirir. Bu da onun dikkat süresinin gelişimi için önemlidir.

Türkçe dil etkinliklerinde yer alan kitaptan hikâye anlatımı, kitaba bakma, öyküyü, kahramanları mekânı vb. algılama, kendi ifadeleri ile yeniden yorumlama imkânı sağlar. Böylece küçük yaşlarda kitapla tanışan çocukta okuma alışkanlığı gelişir. Okuma alışkanlığı kazanan çocuk ise gözlemci, araştırmacı, eleştirci yaratıcı özelliklere sahip olur.

1.1.3. Çocuğun Gelişimine Olan Etkileri

- Çocukların düzgün konuşmasına ve kendilerini sözle ifade etmelerine yardım eder.
- Çocuklara kitap sevgisini aşılar.
- Çocuklar hikâye dinlerken ya da anlatırken sosyal yönden gelişirler. Örneğin: birlikte oturma, dinleme, arkadaşlarına saygı, fikir alışverişi yapma vb. alışkanlıklar kazanır.
- Hikâyelerden öğrendikleri ile çevreyi tanıma ve ilgi duyma kolaylaşır.
- Duygu ve düşüncelerini anlatarak, ruhsal yönden rahatlamasını sağlar.
- Yaratıcı düşünme yetenekleri gelişir.
- Sanata ve edebiyata ilgisi artar ve yeteneği olan çocuklar keşfedilir.
- Sözcük dağarcığını zenginleştirir.
- Türkçeyi düzgün kullanmayı öğrenir.
- Kelimeleri doğru telaffuz etmeyi öğrenir.
- Sesinin tonunu ve hızını ayarlamayı öğrenir.
- Aynı sesle başlayan kelimeler üretebilir.
- Kafiye kelimeler üretebilir.
- Anlatma ve ifade etme becerilerine yönelik çalışmalar yapılır.

1.2. Türkçe Dil Etkinliklerinin Özelliklerine Uygun Etkinlikler

Okulöncesi eğitim programlarında çocukların tüm gelişimleri açısından çok önemli olan ve her gün tekrar edilmesi gereken, öğretmen rehberliğinde yapılan grup etkinliklerinden biri olan Türkçe dil etkinlikleri çok çeşitlidir. Eğitimci etkinliklerin tümünü veya birkaçını seçebilir. Sevilen etkinlikler ertesi gün ve haftanın diğer günlerinde tekrar edilir. Böylece birikim sağlanır. Etkinlikler planlanırken gün içindeki diğer etkinliklerle birbirini tamamlayacak kazanımları pekiştirecek nitelikte olmalı günlük planda bütünlük oluşmalıdır.

1.2.1. Tekerleme

Belli bir konusu olmayan, yarı anlamlı, yarı anlamsız sözcüklerden oluşan, sözcükler arası ses uyumu olan, çocukları güldüren, eğlendiren folklor ürünü veya çocukları eğlendirme amacı taşıyan sözlerdir. Anlamlı ya da anlamsız kelimelerden meydana gelen manzum ya da düz yazı ürünleridir.

Resim 2: Sayışma tekerlemesi söylerken çocuklar eğlenir

Tekerleme masalların, halk hikâyelerinin bazen başında bazen sonunda bezen de söz aralarında söylenen sözlerdir. Tekerlemeler konuyla ilgili olabilir veya sadece mizah unsuru taşır. Bunların dışında bazıları da anaokulunda çocuklara söylemek üzere eğitici amaçlı düzenlenmiştir.

Tekerlemelerin içinde kelime tekrarları bulunur. Bazıları karşılıklı konuşma (diyalog) şeklinde söylenir. Belirli bir ritimleri vardır. Şiirsel öge taşırlar, bu nedenle de çocuğun şiirle ilişki kurmasını sağlar. Yöreden yöreye farklılıklar gösterebilir. Her yörede söylenen farklı tekerlemeler bulunabilir. Türkçe dil etkinliklerinde söylenecek tekerlemeler fazla uzun olmamalı, argo sözcükler yer almamalıdır.

Okul öncesi eğitim kurumunda öğretmen yeni bir tekerlemeyi önce kendisi ritmi ile birlikte ve tamamını söyler. Sonra çocukların da katılmasını isteyerek birkaç kez tekrar eder. Çocuklar tekerleme söylemekten çok hoşlanırlar, kolayca ezberlerler ancak onlara ezberlemesi için baskı yapılmamalıdır. Tekerleme söylemek çocukları pandomim, dramatizasyon gibi daha karmaşık olan ekinliklere hazırlar. Dikkati toplamak ve sözcükleri daha kolay telaffuz ederek konuşma akıcılığına katkıda bulunmak amacıyla kullanılır.

Tekerleme Türkçe dil etkinliklerinin yanında oyunlarda ebe seçerken, sıra olurken, sıra beklerken, bir etkinliğin başlayacağını haber verme gibi (örneğin; toplanma, oyun etkinliğine geçiş, yemeğe gidiş vb. gibi) durumlarda da kullanılır.

ÖRNEKLER

Bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi.
Sana bunu kim dedi.
Diyen dedi, on yedi.
Yağlı böreği kim yedi.

Bir, iki, üç, dört, beş.
Altı, yedi, sekiz, dokuz, on.
Git komşunun damına kon.
Sarı limon.

ARABA

Arabam dört teker
Üstünde yük çeker
Ağlasam duyar mı?
Kornaya basar mı?
Ağlama, bağlama
Bu oyundan çıkma.

AYŞE

Ooooo, bir şey duydum kulağıma koydum.
Kulağımdan çıkarıp altın tasa koydum.
Altın tas, tahtaya bas, tahta çürük çivi tutmaz.
Ayşe annesinin sözünden hiç çıkmaz.

Tekerlemelerin ÇocuğunGelişimine Etkileri

- Tekerlemeler çocuğu eğlendirir, hoşça vakit geçirirler.
- Çocuğu eğlendirirken dil gelişimine imkân sağlar. Dile esneklik kazandırır. Diksiyonu geliştirir.
- Çocukların konuşma bozukluğu varsa bu bozuklukları giderici en iyi çalışmalardır.
- Tekerlemedeki ritim, çocuklarda estetik düşünceyi geliştirir.
- Grupla birlikte aynı anda, aynı etkinliğe katılmak, birlikte hareket edebilme davranışını geliştirir.
- Çocukların bildikleri tekerlemeleri söylemeleri kendilerine olan güveni artırır.

Tekerlemelerin Özellikleri

- Belirli bir konusu yoktur.
- Kelimeler kulağa hoş gelmesi açısından ses uyumu içerisindedir.
- Tekerlemelerdeki kelimeler basit, günlük yaşamda her zaman kullanılan kelimelerdir.
- Tekerlemeler annelerin ve büyüklerin çocuklarını oyalamak için söyledikleri kelimelerdir.

Üç Çeşit Tekerleme Vardır.

- Sayışma tekerlemesi
- Masal tekerlemesi
- Oyun tekerlemesi

• Sayışma Tekerlemesi (Oyuna Başlarken Kullanılır)

Portakalı soydum	Dolapta pekmez
Başucuma koydum	Yala yala bitmez
Ben bir yalan uydurdum	Ayşecik cik cik cik
Duma dum dum	Fatmacık cık cık cık
Kırmızı mum	Sen bu oyundan çık

• Masal Tekerlemesi (Masala Başlarken Kullanılır)

Bir varmış bir yokmuş	Gökten üç elma düştü
Evvel zaman içinde	Biri anlatana
Kalbur zaman içinde	Biri dinleyene
Pireler berber iken	Biri masal kahramanına
Ben babamın beşiğini	
Tıngır mıngır salları iken	
Babam düştü eşikten	
Annem düştü beşikten	

c) Oyun Tekerlemesi (Oyun İçinde Tekerleme Kullanılır)

Eşeği suladın mı
Suladım
Sıcak su ile mi soğuk su ile mi
Sıcak su ile
Yandı eşeğim yandı.....gibi

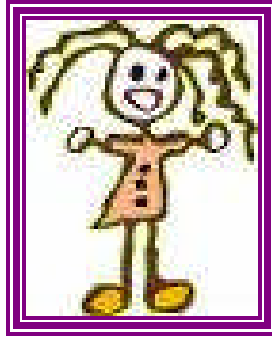
1.2.2. Bilmece

Bilmece; bir nesne, canlı veya olayın adını söylemeden, niteliklerini üstü kapalı olarak söyleyerek ne olduğunu dinleyen bulması istenen ürünlerdir. Bilmece soyut ve somut kavramları içerebilir. Anaokulu çağındaki çocuğa somut kavramları içeren bilmece sormaya özen gösterilmelidir. Böylece çocuğun bilmeceyi daha kolay algılayıp zihninde canlandırıp cevaplaması sağlanır. Sadece küçükler için değil büyükler için de eğlence kaynağıdır. Bilmece bir objenin niteliklerini söyleyerek sonucun veya ait olduğu bütünü bulmasını amaçlar. Bilmece cevabı bulunamadığında ipuçları verilerek cevabı çocukların bulması sağlanır. Bulamadıkları durumda cevabı öğretmen verir. Bilmece çocukları bir konu üzerinde düşünmeye sevk eder ve çeşitli varlıkların özelliklerini de tanımlarını sağlar. Çocuklar 3 yaşından itibaren bilmeceye ilgi duyarlar. Bilmece ölçülü ve kafiyeli oluşu, çocuklara müzik ve şiir sevgisini aşılar, ritim duygusunu geliştirir. Çocukların da bilmece üretmesi teşvik edilmelidir. Çocuklar hem bilmece oluşturmaktan

hem de bilmece sormaktan çok hoşlanırlar. Çocuklar bilmecelerin cevaplarını bulunca kendilerine güvenleri artar.

Örnekler;

Sağken yerinden ayrılmaz, öldükten sonra gezer.(YAPRAK)
Bizim ayaklarımız var onun kökleri; kökleriyle durur ayakta
Bizim kollarımız var, onun dalları.
Dallarıyla okşar kucaklar. (AĞAÇ)
Rengi yoktur sesi var, buluttan anası var.(YAĞMUR)
Kuş gibi hafif, taş gibi ağır, hem aşağı iner, hem yukarı çıkar.(UÇAK)
Dumanı tüter, isterse gider.
Balık değildir, denizde yüzer.(GEMİ)
Ayakları su içer üstünden gelen geçer. (KÖPRÜ)
Dizi, dizi odalar birbirini kovalar. (TREN)

Resim 3: Bilmece kartı

1.2.2.3. Okul Öncesi Eğitimde Bilmecelerin Yararları

Okulöncesi eğitimde bilmecelerin kullanılması, çocukların özellikle zihin ve dil gelişimi başta olmak üzere sosyal ve duygusal gelişimlerini de geliştirmeyi hedeflemektedir. Bilmecelerde verilen ipuçlarından yararlanarak bütüne gidilmesi, parça bütün ilişkisinin kurulmasını sağlamaktadır. Bilmeceler çocuğun esnek düşünme yeteneğini ve olaylar arasında neden sonuç bağlantıları kurabilme becerilerini geliştirir. Birbirlerinin bilmece ile ilgili söylediklerini dinlemeleri, bunları birlikte değerlendirmeleri dil, sosyal ve duygusal becerileri geliştirir. Hikâye anlatmaya geçişi eğlenceli bir şekilde yapabiliriz. Bilmece sorduğumuz çocukların ipucu elde edebilmeleri dil yeteneklerini, problem çözme becerilerini artırmak için yenilir mi giyilir mi, canlı mı cansız mı vb. sorular sormasına yardımcı olarak ipuçlarından yola çıkarak cevabı araştırmasını sağlamalıyız.

1.2.2.4. Bilmecelerin Çocuğun Gelişimine Etkisi

- Çocuğu düşünmeye ve keşfetmeye yöneltir.
- Çocukları eğlendirir, hoşça vakit geçirir.
- Yeni kelimeler öğrettiği için dil gelişiminde etkilidir.
- Varlıkların özelliklerini tanıtır.
- Biçim özellikleri yönünden bilmeceler kafiyeli ve ölçülü oluşlarıyla ilk şiir zevkini verir.
- Cevabı bulma kendilerine olan güvenlerini arttırır, başarmanın tadına varır.

1.2.2.5. Okul Öncesi Çocuğuna Uygun Bilmecelerin Özellikleri

- Bilmeceler çocukların yaşlarına ve gelişim seviyelerine uygun olmalıdır.
- Hatırlanması, akılda tutulmasını gerçekleştireceğinden çok uygun olmalıdır.
- İçinde yabancı kelime bulunmamalı, çocuğun günlük yaşamda kullandığı kelimeler olmalıdır.
- Sorulan nesne çocuğun tanıdığı nesnelere olmalıdır.
- Kulağa hoş gelmesi ve ilgi çekici olması açısından kafiyeli olmalıdır.
- Bilmecelerin cevapları çocuğun günlük yaşantısından tanıdığı objelerle ilgili olmalıdır.
- Bilmecenin cevabı tek olmalı, gerektiğinde verilen ipuçları somut özellikler taşımalıdır.
- Bilmece çocuğu çok zorlamamalı, anlamını bilmediği kelimelerden oluşmamalıdır.
- Bilmeceler çocuklara sorulduktan sonra belli bir düşünme süreci verilmelidir.
- Bilmecelerin cevapları alındıktan sonra cevabın doğruluğu ve yanlışlığı, bilmecenin sözleriyle bağlantı kurularak değerlendirilmelidir.
- İpuçları bilmecenin cevabını hemen düşündürmelidir.
- İpucu olarak bilmece kartları kullanılabilir. Bilmece kartlarında bilmecenin cevabı ile ilgili resimler bulunur ve çocuklara bunlar gösterilerek doğru cevap bulunması sağlanır.

1.2.3. Şiir

Şiir; duygu ve düşüncelerin ölçülü bir şekilde ifade edilmesine denir. Türkçe dil etkinliği için seçilen şiirler kısa, basit ve anlaşılır olmalıdır. Günlük eğitim programında yer verilen şiirler amaç ve kazanımlar ile bağlantılı olmalıdır. Şiirler öğretmenle birlikte söylenebilir. Şiirde sözcüklerin kullanılmasında bir ahenk ve estetik vardır. Şiir çocuklarda güzel duygular uyandırması ve ahenkli bir şekilde yazılması, estetik duyguların gelişiminde önemli rol oynamaktadır.

Çocuklara okunacak şiirlerin seçilmesine özen gösterilmelidir. Bu şiirler kısa olmalı, kolay anlaşılmalı, sözcükler çocukların anlayabileceği düzeyde olmalı, ayrıca onları ilgilendiren konular işlenmeli, yaş ve gelişim seviyelerine, ilgi ve isteklerine uygun olmalıdır. Çocuklar şiir dinlemekten ve okumaktan büyük mutluluk duyarlar. Ancak onlara belirli bir şiir kültürü ve zevki kazandırabilmek için sık sık programa alınıp uygulanmalıdır. Zaman zaman da çocuklara sorularak onların söyledikleri şiirler de okunabilir. Bu da ayrıca çocukları mutlu eder.

Şiir okumada dikkat edilmesi gereken bir konu, çocuklara şiiri ezberlemeleri için ısrar edilmemeli ve zorlama yapılmamalıdır. Çocuk kendi beğenisine uygun olan şiiri isterse ezberleyebilir. Bu, çocukta belirli bir estetik duygusu ve sanat kültürü geliştirir. Zorlamayla iyi sonuçlar alınmaz. Kendisine ait zevki sadece çocuğun kendisinin geliştireceği unutulmamalıdır.

Okul öncesi eğitim kurumlarında şiir, Türkçe dil etkinliklerinin yanı sıra diğer etkinliklerde de kullanılabilir. Uygun olarak seçilen bir şiiri öğretmen okurken çocuklardan sözlere uygun hareket etmelerini isteyerek dramatize edilebilir. Yine şiir okunurken aynı zamanda da müzik çalınarak çocukların dans etmeleri motive edilebilir.

1.2.3.4. Şiir'in Çocuklara Yararları

- Çocuğun dil gelişimine olumlu katkıda bulunur.
- Yeni kelimeler öğrenir. Kelimelerin doğru kullanımı ve telaffuzunu öğrenir.
- Değişik konular nedeniyle çocuğa değişik bilgiler verir.
- Çocukların estetik duygularını geliştirir.
- Çocuklara düşünce zenginliği ve esnekliği kazandırır.
- Şiirler çocukların algılamalarını, duygularını ifade ediş biçimlerini, sözcük dağarcıklarını ve dikkat sürelerini artırma da etkilidir.

1.2.3.5. Çocuk Şiirinde Aranacak Özellikler

- Kelimeler basit anlamlı olmalıdır.
- Şiir kısa olmalıdır.
- Anlatımı açık ve net olmalıdır.

- Kültürel değerlerimizi milli duyguları, doğayı konu alan şiirlere yer vermelidir.
- Şiir çocuklara uygun olmalıdır.
- Kelimeler arasında kulağa hoş gelen, ilgi çekici ses uyumu olmalı.(kafiyeli olmalı)
- Çocuğun ilgisini çeken konular ve yakın çevreden seçilen konular olmalıdır.
- Çocuğa yeni alışkanlıklar, yeni bilgiler kazandırabilmelidir.
- Şiir anlamlı olmalıdır.

1.2.3.6. Çocuklara Şiir Nasıl Öğretilmeli

Öğretmen tarafından gerekli vurguları yapılarak yüz ve mimiklerle desteklenerek ve belki fonda şiire uygun, bir müzik eşliğinde okunur. Şiir bir iki kez baştan sona okunmalıdır. Sonra bir iki kerede çocuklarla tekrar edebilir. Hiçbir zaman çocuğun şiiri o anda ezberleyerek tekrar etmesi beklenmez. Çocukların şiir söylemeye grup halinde katılımı sağlanmalı, şiirdeki sözlerin doğru telaffuzuna dikkat edilmelidir. Yoğurma maddesi çalışmalarında, serbest zaman etkinliklerinde tekrar edilmesi sağlanmalıdır.

ÖRNEKLER

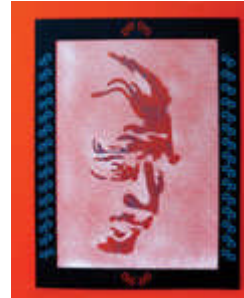
BAYRAK

Göklerin ay yıldızı,
Sana pek yaraşmış,
Bu yurdun oğlu kızı,
Senin için savaşmış.
Atamdan bize kalan,
Sevimli güzel bayrak,
Göklerimde dalgalan.

ATATÜRK

Adını adımdan önce,
Heceledim öğrendim.
Duvarları, kitapları,
Senin resminle beğendim.
İ. Zeki BURDURLU

Melahat UĞURKAN

CUMHURİYET

Yıllardan 1923 idi,
O yıl kurduk Cumhuriyet'i,
Neydi o yıllar bilseydin, neydi.
Her taraf dolmuştu işgalci.
Daha tanımamışlardı Mustafa Kemal'i
Onun kahraman milletini
Bilselerdi cesaret ederler miydi?
Sonunda hepsi de yenildi.
Kuruldu Türkiye Cumhuriyeti.

Fatma ÖNAL

SARI TAKSİ

Hey taksi, sarı taksi
Çabuk ol, götür bizi
İşimiz çok acele
Hey taksi, sarı taksi
İşte gideceğimiz adres
Evde bizi bekliyor herkes.

MİNİK KUZUM

Minik bir kuzum var mini minicik, bir kuzum var benim.
Ot ister, şeker ister, su ister, koşar peşimden
Bir kuzum var zıplar oynar, hiç ayrılmaz benden.

1.2.4. Parmak Oyunu

Herhangi bir öykü ya da ilgi çekici şiir veya şarkıların sözlerine uygun olarak parmaklarla olayların canlandırılmasıdır.

Çocuklar görerken, söyleyerek ve yaparak gerçekleştirilen parmak oyunlarını çok severler. Çünkü bir şeyi öğrenmenin yanında yapmanın da ayrı bir özelliği var. Parmak oyunları, sözle hareket arasında bağlantı kurularak yapılan ve dramatik oyuna hazırlıkta önemli rol oynayan bir etkinliktir.

Anaokulu öğretmenin, parmak oyunlarından oluşan bir dağarcığı olmalıdır. Böylece parmak oyunları dağarcığı amaçlanan kazanımları pekiştirmede ve çocukların etkinliğe ilgisini çekmede öğretmene yardımcı olacaktır. Parmak oyunlarını etkili bir biçimde kullanabilmek için öğretmenin sözcüklerini, buna bağlı hareketleri, ezberlemesi gerekir. Çocuklar öğretmen ile birlikte sözleri tekrar ederken hareketleri de yaparlar.

1.2.4.1. Parmak Oyunlarının Çocuklara Yararları

- Çocukların yeni kelimeler öğrenmesini kolaylaştırır, dil gelişimine olumlu katkıda bulunur.
- Parmak oyunu çocukların hayal dünyalarını geliştirir.
- Sözle hareket arasındaki uyumu sağlar.
- Hoşça vakit geçirirler.
- Taklit yeteneğini geliştirir.
- Parmak kaslarının gelişmesine yardımcı olur.
- Hareketli çocukları hemen yatıştırılmaya yarar.
- Bir etkinlikten diğerine geçişte çocuklara “sus”, “otur”, “dur” vb. uyarılar yerine parmak oyunu ile dikkatlerini çekip isteyerek severek katılımları sağlanabilir.
- Oyun faaliyetlerinde ısındırıcı ve dinlendirici oyun olarak kullanılır.
- Parmak oyunları uygulanırken parmak kuklalarından yararlanılabilir.
- Parmak oyunları çocukların el-göz koordinasyonu kurmalarına, yeni kelimeler öğrenmelerine ve dinleme alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olur.
- Çocukların sözcüklerle hareket arasında ilişki kurmalarını sağladığı için onları yaratıcı dramatizasyona hazırlamada önemli rol oynar.
- Parmak oyunları çocukların bazı kavramları öğrenmesinde etkilidir (büyük, küçük, sayı, yön vb. gibi).
- Parmak oyunları küçük kas gelişimi, sosyal-duygusal gelişim, kavram gelişimi, bellek becerilerinin gelişimine katkıda bulunur.

Resim 4: Parmak oyunları kavramları öğretir

1.2.4.2. Çocuklara Uygun Parmak Oyulanının Özellikleri

- Çocuğun bildiği, akılda tutabileceği kelimeler seçilmeli.
- Cümleler uzun olmamalı.
- Konular çocuğun yakın çevresinden seçilirse daha yararlı olur.
- Eğitimsel değeri olan parmak oyunları çocuklara öğretilmeli.

ÖRNEKLER

ÖRDEK AİLESİ

- Bu baba ördek (Başparmak gösterilir.)
- Bu da anne ördek (Diğer eldeki başparmak gösterilir.)
- Bunlar da yavruları (Elin diğer parmakları gösterilir.)
- Vak vak diyorlar (İki el üst üste konur gaga yapılır.)
- Derede yüzyyorlar (Yüzme hareketi yapılır.)
- Bir balık görünce yakalayıp yiyorlar (Yeme hareketi yapılır.)

DEDEMİN GÖZLÜKLERİ

Dedem gözlüklerini kaybetmiş(Ellerle gözlük yapılır, göze takıyormuş ifadesi canlandırılır)

- Aramış, taramış bir de bakmış (Arıyormuş gibi yapılır.)
- Başının üstünde değil miymiş (Yine elle gözlük yapılır, göze takılır.)

MEYVELER

- Meyveler durmuş yan, yana(Parmaklar açılır, yan yana getirilir.)
- Yiyeyim diye beni bekler(Parmaklar hafifçe göğüse dokunur.)
- Elma ne güzel de yıkanmış(Yıkama hareketi yapılır)
- Portakala hava atar(vücut hareket ettirilerek, kıskandırma hareketi yapılır)

Şeftali ellerini çırpar(İki el birbirine vurulur)
Hadi beni al diye(Alma hareketi yapılır.)
Hiçbiri beni kandıramaz(Baş iki tarafa sallanır)
İki gözüm canım kiraz(İki elin parmakları aşağıya doğru sallanır)

HİNDİ

1 küçük 2 küçük 3 küçük hindi
4 küçük 5 küçük 6 küçük hindi
7 küçük 8 küçük 9 küçük hindi
10 küçük 11 küçük 12 küçük hindi. Hindiler bitti, evlerine gitti, ellerini yıkadı, yemeğini yedi, dişlerini fırçaladı, yatağına yattı ,uykuya daldı.(Sayılar sınıftaki çocuk sayısı kadar sayılır, parmaklar kapatılarak uygulanır. Dinlenme öncesi güzel bir etkinlik olur.)

KAPLUMBAĞA

Bir küçük kaplumbağa varmış (eller daire yapılır).
Bir kutuda yaşarmış (eller kutu şeklini alır).
Gölde yüzer (ellerle yüzme hareketi yapılır).
Kayalara tırmanmış(tırmanma hareketi yapılır).
Bir gün sivrisineği yakalamış (eller birbirine kenetlenir).
Fakat beni yakalayamadı (baş iki tarafa sallanır).

1.2.5. Grup Konuşması (Sohbet)

Eğitim programında o gün için yer verilen tema hakkında çocuklarla karşılıklı konuşmaların yapıldığı bir grup etkinliğidir. Çocuğu düşünmeye, düşündüğünü söylemeye merakını artırmaya yönelik bir etkinliktir.

Türkçe dil etkinliklerine çocuklarla yaptığımız grup konuşmasıyla giriş yaparız. Örneğin: Düğmeleri ele almışsak düğmeleri tanımaya yönelik sorular sorabiliriz. Örneğin: Düğmeleri nerelerde kullanırsınız? Kazaklarınızdaki düğmeler hangi renklerde? Düğme yerine başka neleri kullanabiliriz? Düğmenin deliğinden baktığında ne görmek isterdin? Gibi sorularla çocuğu yaratıcı düşünceye sevk edebiliriz.

Grup konuşmalarında özellikle kaynak kişilerin, ailelerin ve gönüllülerin katılımı çocuklar için konuyu ilginç hale getirir. Çocuklarla sohbet edilecek tema, konuşma süresi, konuşulacak kaynak kişi varsa onun hazırlanması, çocuklara sorulacak sorular, kullanılacak araç gerecin belirlenmesi ve temin edilmesi gibi birçok açıdan iyi bir planlama yapılması gerekmektedir.

Resim 5: Sohbet çocuğu düşünmeye sevk eder

Öğretmen, bu etkinliği yürütürken çocukların konu hakkındaki görüşlerini almak için onların yaşantılarından yola çıkarak sorular sormalıdır. Bu, çocukların konuşmalara katılımını kolaylaştırır. Sorulan sorulara çocuklar cevap vermediklerinde, soru yeniden farklı bir şekilde sorulmalıdır. Çocukların açıklamaları öğretmen tarafından değerlendirilmeli, eksikler tamamlanarak pekiştirilmelidir. Öğretmen vereceği kavramı, temayı günlük eğitim programında yer alan tüm etkinliklerle verebilir. Bu nedenle, grup konuşması bir derse dönüştürülmemelidir. Konuşma esnasında bütün çocukların konuşmalara katılımı sağlanmalıdır. Pasif dinleyici yerine aktif ve katılımcı hale gelmesi desteklenmelidir.

Grup konuşmalarında çeşitli resimler, kartlar, çeşitli giysiler, mesleklere ait araç gereçler, çeşitli başlıklar vb. materyaller kullanılabilir. Böylece çocuk konuşulan konuyu somut bir şekilde izleme olanağı bulur. İyi bir plan yapıldıktan sonra uygulanmalıdır. Öğretmen hangi konuda neler söyleyeceğine, hangi soruları soracağına, özellikle cevap vermesini istediği çocuklar varsa onları belirler. Grup konuşması amacına ulaşarak çocuklar için eğitici, neşeli, zevkli hale gelebilir.

1.2.6. Hikâye Anlatma

Hikâye, gerçek ya da gerçeğe yakın konuları ele alan, bir ya da birkaç kahramanı olan, yaşamın içinden çıkan olaylarla ilgili bir edebiyat türüdür.

Parmak oyunu, bilmece, tekerleme, sohbet, şiir etkinlikleri ile çocuklar hikâye dinlemeye hazırlanırlar. Öğretmen çocuklara her gün bir öykü anlatır. Çocuklar istediğinde öykü sayısı artırılabilir. Çocuklara anlatılacak öykülerin konusu, anlatım tekniği, anlatım sırasında kullanılan jest ve mimikler, öykü anlatımının şekli öğretmen tarafından çocukların gelişim seviyelerine ve yaşlarına uygun şekilde belirlenir.

Öykünün konusu, çocukların günlük hayatta karşılaştıkları olaylardan gerçek veya gerçeğe uygun bir şekilde yazılmalıdır. Ayrıca masal, hikâye, gezi yazıları, anılar, destanlar, fabllar, efsaneler, romanlar, biyografiler vb. çeşitli edebi eserlerden çocuklar için yeniden düzenlenmiş olanlar tercih edilir.

Resim 6: Hikâye saati

Öykünün giriş, gelişme, sonuç bölümü bulunur. Gelişme bölümünde yer alan olayların hareketliliği çocukların yaş ve gelişim seviyelerine, ilgi alanlarına, dikkat sürelerine ve ihtiyaçlarına göre düzenlenir. Hikâyelerde eğlence unsurunun bulunması çocukların hikâye dinlemekten daha fazla zevk almasını sağlayacağından çocukların kitaplara ve okumaya ilgilerini artırır. Öğretmen, öyküyü anlatmadan önce ön hazırlık yapmalıdır. Öyküyü önce kendisi birkaç kez okumalı, çocuklar için uygun olup olmadığına karar vermelidir. Eğer çocuklar için yeterince uygun değilse olaylarda çok abartı veya olağanüstü ve olumsuz öğeler varsa çıkarılır, gerekli düzeltmeler yapılır, anlatım gerçeğe yaklaştırılır. Hikâyelerde farklı özelliklerde karakterlerin bulunması çocuklara yeni görüş açıları kazandırır. Hikâyelerin yaşamın içinden konuları ele alması, çocuğun içinde yaşadığı toplumun kültürel özelliklerini daha iyi tanımasına yardımcı olur.

Öykü yeterince işlenmemiş ise çeşitli olaylar ekleyerek genişletilir. Eğer çok uzun ise gerekli kısaltmalar yapılarak çocuklara uygun hale getirilir. Öyküde bilinmeyen kelimeler varsa bunun yerine çocukların bildiği kelimeler kullanılır. Bu çalışmadan sonra öyküdeki karakterler ve onların davranışları incelenir. Hikâye anlatırken resimleri gösterilerek hikâye kesilmez, hikâye ile ilgili sorular sorarak bölünmez. Hikâye anlatımı bittikten sonra sorular sorulabilir.

Öğretmen öyküyü inceledikten sonra birkaç kez anlatma denemesini yaparak nerede vurgu yapacağını, nerede sakın bir ifade kullanacağını yani ses tonunu nasıl kullanacağını belirler. Ayrıca jest ve mimiklerini nerede ve nasıl kullanacağına da karar verir. Öykünün anlatım süresi tespit edilir (bu süre çocukların dikkat sürelerini geçmemelidir). Hikâyenin hangi teknikle anlatılacağına karar vermelidir.

Öğrenciye Etkinlik 1 :

Çocuk öykülerinin özelliklerine dikkat ederek 4-6 yaş grubu için bir öykü yazın ve arkadaşlarınızla paylaşın. Grup olarak öykü değerlendirme kriterleri oluşturun ve tahtaya yazın. Arkadaşlarınızın öykülerini bu kriterler çerçevesinde değerlendirin.

Hikâye;

- Düz anlatma,

- Kitaptan anlatma,
- Pazen tahta ile anlatma,
- Şimşek kart ile anlatma,
- Kuklalar ile anlatma,
- Hikâye kartları ile anlatma,
- Televizyon şeridi ile anlatma,
- Projeksiyon ile anlatma,
- Slâyt, tepegöz, TV, CD ile anlatma gibi yöntemlerden biri ile anlatılabilir.

Hikâye anlatılırken çocuklar yarım ay şeklinde otururlar. İsterlerse sandalyelere ya da minderlere oturarak rahat bir şekilde hikâyelerini dinlerler.

1.2.6.1. Araçsız Hikâye Anlatma (Düz Anlatma)

Öğretmen bu teknikte herhangi bir araç kullanmadan ses tonunu, jest ve mimiklerini kullanarak hikâyeyi anlatır. Genellikle masal türü eserler bu şekilde anlatılır. Masalların başındaki ve sonundaki tekerlemeler masalın içerisinde yer alan hareketli olaylar çocukların çok hoşuna gider.

Anlatım sırasında görsel araç kullanılmadığı için çocukların dikkati kolaylıkla dağılabilir. Bu anlatım tekniğinde öğretmen ses tonunu, duyguları yansıtmak şekilde kullanabilmelidir. Ses tonundaki inişler çıkışlar çocukların hikâyeyi takip etmelerini sağlar. Bu teknik genellikle dinlenme saatine geçişte kullanılır.

1.2.6.2. Hikâye Kitabı İle Anlatma

Hikâye anlatımında en çok kullanılan tekniklerdendir. Öğretmen için hazırlığı kolay bir tekniktir. Okul öncesi çocuklar için hazırlanmış olan kitaplara resimli hikâye kitapları denir. Resimli kitaplar çocukların yaşlarına göre farklılık gösterir. ABC kitapları da denen 1–2 yaş grubu için hazırlanmış kitaplarda genellikle tek bir figür bulunur. Ancak bu figür oldukça büyüktür. Kitapta yer alan öykü ise çok basit cümlelerle anlatılır. 3–4 yaş grubundaki çocukların kitaplarında çocukların çevrelerini tanıyabilecekleri, neden sonuç ilişkileri, problem çözüme becerilerinin gelişimini destekleyecek, dil gelişimlerine katkıda bulunacak hikâyeler kullanılmalı. Hikâye kitabındaki yazılar az olmalı resimler fazla olmalıdır. Resimler sayfanın 2/3 ünde, yazılar 1/3 ünde olmalı veya bir sayfada resim diğer sayfada yazı olmalıdır. Resimler çocukların rahat görebileceği büyüklükte olmalı, gereksiz ayrıntılar bulunmamalı ve renklendirilmiş olmalıdır. Resimlerdeki figürler hikâyedeki karakterleri iyi temsil etmelidir. Bu yaşta çocuklar genellikle kelime tekrarlarından ve şiirsel anlatımdan çok hoşlanırlar. Bu da onların anlatılan hikâyedeki dili kolaylıkla anlamalarını ve kullanmalarını sağlar. Böylece çocukların zihinsel gelişim aşamaları, görsel algılama, işitsel algılama ve psiko-motor becerileri doğrultusunda ilgi, istek ve yetenekleri göz önüne alınarak seçilen kitaplar çocuklar için oldukça zengin uyarıcı olma özelliği taşımaktadır.

Hikâye kitabı seçilirken öykünün çocukların gelişim seviyesine uygun olmasına özen gösterilmelidir. Ancak çocuklar için uygun klasik değeri olan masal, hikâye, roman, gezi ve inceleme yazısı, portre, fabl, destan, efsane vb, türlerden de seçilebilir.

Hikâye kısa ve ilgi çekici bir şekilde işlenmelidir. Hikâye eğlendirici ve aynı zamanda düşündürücü bir şekilde yazılmalıdır. Kitabın konusu iyi planlanmış olmalıdır. Konu ana olayın etrafında gelişmelidir. Anlatılan olayda merak uyandıran sürprizler bulunmalıdır. Çocuklar öykü anlatılırken daha sonra neler olacağını merak etmelidir. Kitabın dili doğru, güzel ve sanatsal değer taşımaktadır.

Kahramanlar genellikle iyi karakter özelliklerine sahip olmalıdır. Hayvanlar, bitkiler, doğada yer alan nesnelere ve insanlar olabilir. Kahramanlar genellikle hareketli, dinamik, doğru düşünen, çocuklara olumlu duygu, düşünce ve davranış kazandırma özellikleri bulunacak şekilde olmalıdır. Çocuklar kahramanları kolayca tanıyabilmeli, olumsuz özelliklere sahip kahramanlar her zaman kaybeden taraf olmalıdır.

1.2.6.3. Hikâye Kartı İle Anlatma

Öğretmen hikâye kartlarını yıllık çalışmasını planlarken hazırlar. Çünkü bu teknikle hikâye anlatımı çocukların çok ilgisini çeker. Hikâye kartlarındaki resimler çocukların görebileceği büyüklükte olmalıdır. Kartların anlatım anında sağa sola eğilip bükülmemesi için kartonlarla sertleştirilmesi gerekir. Kartlara çizilen resimler boyalarla renklendirilmeli, resimlerin hikâyede geçen olayı ve karakterleri iyi bir şekilde yansıtmaya dikkat edilmelidir. Eski ve kullanılmayan gazete, dergi ve broşürlerden kesilen resimler bir araya getirilerek hikâye kartı hazırlanabilir.

Çocuklar, kartları görebilecekleri şekilde oturtulmalı, kartlar sırasıyla çocukların göz hizalarına uygun şekilde gösterilerek hikâye anlatılmalıdır. Her kart için, çocuğun yeterince görebileceği kadar bir süre ayrılmalıdır. Öğretmen anlatacağı hikâyeyi çok iyi bilmelidir. Öğretmen hikâyeyi anlattıktan sonra kartları çocuklara vererek onların kendi öykülerini yaratmalarına fırsat vermelidir.

Öğretmen hikâye kartlarının arkasına numara vererek, kartları numara sırasına göre sıralamalı. Hikâye metni kartların arkasına ya da bir dosya kâğıdına yazılıp kartlarla birlikte zarflara konularak saklanması uygun olur.

1.2.6.4. Pazen Tahta Kartı ve Figürlerle Anlatma

Pazen tahta ile hikâye anlatımı çocukların ilgisini çeken bir tekniktir. 1x1.5metre ölçülerinde pazen ile kaplı pano kullanılır. Pazen tahtanın düz renkte olması ve yıpranmamış olması önemlidir. Çünkü yıpranmış kumaşın üzerine kartların ve figürlerin tutturulması zor olmaktadır.

Pazen tahta kartları ve figürlerde de, hikâye kartlarındaki özellikler olmalıdır. Kartlar ve figürler kahramanların özelliklerini iyi temsil etmelidir. Hikâyedeki resimler orantılı olmalıdır. Öğretmen hikâye kartları ve figürlerini sırasına göre pazen tahtaya yerleştirerek hikâyeyi anlatmalıdır. Her hikâye kartı ve figür gösterildikten sonra pazen tahtanın cebine konularak kaldırılır ve yerine yenisi yerleştirilir.

Serbest zaman etkinliğinde çocukların kendi yaptıkları figürlerden oluşan pazen tahta kartları da hazırlanabilir. Bunlarla daha sonra öykü oluşturup çocukların anlatması sağlanır. Pazen tahta yerine piyasada hazır olarak satılan mıknatıslı panolara yapıştırarak da hikâye anlatmak mümkün olmaktadır.

1.2.6.5.Şimşek Kart İle Anlatma

Hikâyeyi ifade eden resimler çocukların görebileceği büyüklükte olmalıdır. Hikâye anlatırken konu ile ilgili resimler sırası geldikçe şimşek karta geçirilerek çocuklara gösterilir. Hikâye resimleri boyalarla renklendirilmeli, resimlerin hikâyede geçen olayı ve karakterleri iyi bir şekilde yansıtmalıdır.

Hikâye anlatılırken, çocukların oturma biçimine, kartları tutuşuna, konunun akışına göre ses ayarlamasına, kartların sırası geldikçe şimşek karta takılıp gösterilmesine dikkat edilmelidir.

1.2.6.6. Kuklalar İle Anlatma

Kuklalar her yaştaki çocuğun ilgi ve zevkle izlediği basit tiyatrolardır. Kukla ile hikâyeye anlatımı çocukların çok hoşlandığı bir tekniktir. Çocuklar kuklalarla oynamaktan ve kuklaları izlemekten zevk alırlar. Kuklalarla oynamak çocukların yaratıcılıklarını geliştirir. Kuklalar; kâğıt, hamur, kumaş, ahşap, kaşık, kullanılmayan oyuncak bebekler, pet şişe vb. malzemelerden yapılabildiği gibi piyasada hazır olarak da satılmaktadır. Kuklalar üç boyutlu olması nedeniyle, çocuklar onları canlı gibi algılayabilirler. Bazen kuklaları serbest zamanda kendileri de hazırlayabilirler.

Kukla Çeşitleri:

- Kaşık kukla
- Yüzük kuklası
- Parmak
- El kuklası,
- Avuç kuklası,
- Gölge kukla,
- Çomak kukla,
- İpli kukla vb.

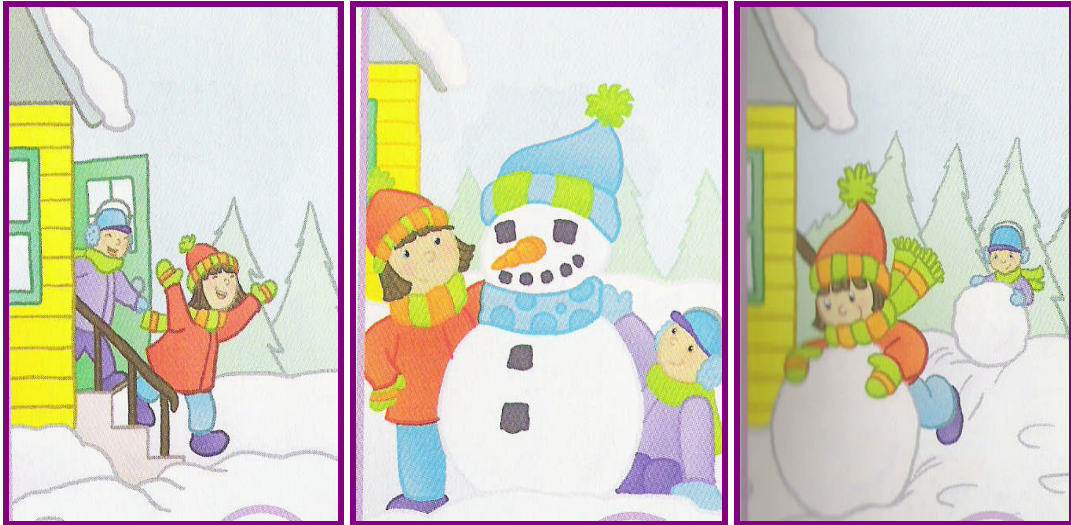
Resim 7: El kuklası

Kuklalarla hikâye anlatırken bir kukla sahnesi hazırlamalı veya sınıfta bulunan eşyalarla kukla sahnesi düzenlenmelidir. Kukla oynatırken müzik kullanılabilir. Kuklalarla anlatılacak hikâye seçimi önemlidir. Korkunç hikâyelerden eğitimsel değeri olmayan konulardan kesinlikle kaçınılır. Kukla konuşurken daima yüzü izleyiciye dönük olmalıdır.

Karakter sayısı fazla hikâyeler kullanılmamalıdır (seslendirmek ve oynatmak zorlaşır). Konuşan kukla hareket ettirilmelidir. Öğretmen kuklanın karakterine uygun ses tonunu kullanmaya çalışmalıdır.

1.2.6.7. CD, Slayt ve Tepegöz İle Anlatma

Slayt ve tepegöz ile hikâye anlatımında ortam karartılarak loş bir ortam hazırlanır. Çocuklar rahat izleyebilecekleri şekilde oturtulur. Öğretmen hikâyeyi çok iyi bilmeli ve daha önceden kullanacağı slayt, tepegöz ya da CD'yi izlemelidir.

Resim: Slâytlar sıra ile gösterilerek hikâye anlatılır

Slaytta hikâyenin resimleri, slayt çerçevesi büyüklüğünde aydınlar kâğıdına çizilir. Ancak çok küçük bir alana çizim yapmak gerektiği için ince uçlu özel bir kalemle ve çok dikkatli resimleme gerektirir. Detaylı çizimi olmayan resimler fotokopi ile slayt çerçevesine uygun boyutta küçültülerek kullanılabilir. Slayt gösteriminde perde ya da boş bir duvar kullanılabilir. Slaytları sırasına göre göstererek öğretmen hikâyeyi anlatır.

Tepegöz ile hikâye anlatmak çocukların çok hoşuna gitmektedir. Hikâyeler asetatlı kâğıda çizilir veya renkli fotokopi ile asetata geçirilir. Sırasıyla duvara perdeye yansıtılarak hikâyeye öğretmen tarafından anlatılır. Piyasada hazır olarak tepegöz ve slayt hikâyeleri satılmaktadır.

CD ile hikâye anlatmak ya da film izlemek çocukların çok hoşuna gitmektedir. Öğretmen için kullanımı kolay bir tekniktir. CD’de seslendirme, efektler vb. olduğundan CD oynatıcı ve televizyon bulunduğu ortamlarda her zaman kullanılabilir. Eğitimci, çocukları eğitici hikâyeler seçmeye özen göstermelidir. Eğitimci, hikâyenin çok uzun veya çok kısa olup olmadığından, hikâyenin içinde argo sözcükler olup olmadığından çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olup olmadığından emin olmalıdır. Çocuklar için piyasada çok çeşitli hikaye, belgesel CD’leri bulunmaktadır. CD’lerin eğitimsel değeri araştırılmadan çocuklara izlettirmek yanlıştır. Eğitimcinin bu nedenle Çocuklara izlettireceği belgeyi önce kendinin izlemesi gerekir.

1.2.6.8. Televizyon Şeridi İle Anlatma

Televizyon şeridi ile hikâye anlatmak için hikâyenin yer aldığı şerit ve şeridin yerleştirilip gösterileceği televizyon kutusu hazırlanır. Aydınlar kâğıdına veya beyaz bez üzerine hikâyenin resimleri çizilip boyanarak televizyon şeridi hazırlanır. Televizyon kutusunun üst ve alt kısmında şeridin sarılı olduğu yuvarlak çubuklar el ile çevrilerek ekrana gelen bölümlerle ilgili öykü sırasıyla öğretmen tarafından anlatılır. Hikâyeye anlatımı bitince televizyon kutusu kitap köşesine yerleştirilir ve çocukların kendi kendilerine hikâyeye anlatma denemelerinde bulunmaları sağlanır.

1.2.7. Hikâyeye Oluşturma

Hikâyeye oluşturma, çocukların kendi hikâyelerini yaratmaları, hayal dünyalarını, duygu ve düşüncelerini ortaya çıkarmaya yarayan bir etkinliktir.

Hikâyeye oluşturma öğretmenin seçtiği bir konu üzerinde olabileceği gibi anlattığı hikâyeyi çocukların yeniden oluşturmaları şeklinde de olabilir. Ayrıca hikâyenin adı değiştirilebilir, sonu farklı bitirebilir, çocukların beyin fırtınası yaparak olayı farklı yorumlamaları sağlanır. Hikâyeye oluşturma, öğretmenin söylediği iki üç sözcükle ilgili (kış, kar soğuk) hikâyeye oluşturmaları sağlanabilir. Hikâyeye tamamlama etkinliği de hikâyeye oluşturma etkinliğine girebilir. Anlatılan hikâyeye yarıda kesilir, sonucunu çocukların tamamlaması, adını koymaları istenebilir. Çocukların şiir ve hikâyenin başlıklarını bulmaları Yaptıkları resimleri anlatmaları hikâyeye oluşturmaya hazırlık niteliğindedir.

Hikâyeye oluşturmada amaç çocukların farklı fikirler üretmelerini sağlamaktır. Hikâyeye oluşturma araştırmacı düşündürücü bir etkinliktir.

1.2.8. Pandomim

Çeşitli hikâyelerin veya olayların sözsüz, sadece jest ve mimiklerle beden dilini kullanarak canlandırılmasına pandomim denir. Sözsüz tiyatro olarak da adlandırılır. Pandomim çalışmasına önce sözle söylenen bir etkinliğin canlandırılması olarak başlanır, sonraları çocuklar tarafından canlandırılacak konular seçilir ve çocukların sadece beden dilini kullanarak olayı durumu ifade etme becerisinin gelişimi beklenir. Anlatılacak konular günlük hayatta yapılan hareket ve işler de olabilir. Selamlaşma, yataktan kalkma, yemek yeme, yüzün yıkanması, uyku vb.

Pandomim, çocuğun bedenini tanımaya, kendini ifade etmesine, sözel yönergeye uygun olarak bedenini kullanmasına imkân tanıdığı için özellikle okul öncesi dönem çocukları için önemlidir. Pandomim çalışması sırasında klasik müzik çalınabilir. Kukla vb. aletler kullanılarak da pandomim çalışması yapılabilir.

1.2.9. Taklit Oyunları

Anlatılan hikâyedeki kahramanların, özellikle hayvanların taklidi yapılabilir. Öğretmen çocukların rolü rahatça gerçekleştirebilmeleri için maske, kostüm, aksesuar kullanabilir. Çocuklar özellikle hayvan taklidini yapmaktan çok hoşlanırlar.

1.2.10. Dramatizasyon

Dramatizasyon, çocuklara anlatılan veya onların oluşturduğu bir hikâyenin, içlerinden geldiği gibi söz ve hareketlerle canlandırılmasına dramatizasyon denir. Canlandırma parmak oyunları ile başlar, taklit, pandomim ile gelişir. Dramatizasyonda önce canlandırılacak hikâyeye belirlenir. Hikâyeye canlandırmaya ve çocukların seviyesine uygun olmalıdır. Dramatizasyon yapılırken öğretmen çocukların hikâyedeki istedikleri karakterleri seçmelerine olanak tanımalıdır. Ayrıca öğretmen bütün çocukların katılımını sağlayacak şekilde hikâyeye seçmelidir. Dramatizasyonda maskeler, şapkalar, kostümler, aksesuarlar kullanılabilir. Canlandırma anında sıcak bir ortam yaratılmalı çocuklara karşı sabırlı davranmalı, çocuklar desteklenmelidir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Erken çocukluk eğitim kurumlarında Türkçe dil etkinliklerini gözleyiniz. Türkçe dil etkinlikleri örneklerini (erken çocukluk eğitim kurumlarında uygulama esnasında) fotoğraflarla ve kamera çekimleri ile destekleyerek sunuş hazırlayınız. Etkinliğinizin sonucunu rapor haline getirip arkadaşlarınızla paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Türkçe dil etkinliklerini nerelerde ve nasıl gözleyeceğinizi önceden belirleyiniz.	➤ Yanınızda araştırmanızı not edebileceğiniz düzgün dosya kâğıtları, kalem bulundurunuz.
➤ Türkçe dil etkinliklerini gözleyeceğiniz kurumdan önceden randevu ve izin alınız.	➤ Türkçe dil etkinliklerini gözlerken mümkünse fotoğraf makinesi ya da kamerayla çekim yapınız
➤ Türkçe dil etkinliklerini gözlerken dikkat edeceğiniz hususları belirleyiniz.	➤ Türkçe dil etkinliklerini gözlerken uygulanış biçimi vb. mutlaka not ediniz.
➤ Türkçe dil etkinliği tekniklerinden en çok tercih edilenleri belirleyiniz.	➤ Türkçe dil etkinliği tekniklerinden en çok tercih edilenlerin, tercih edilme nedenlerini belirleyiniz.
➤ Türkçe dil etkinliklerinden gözleminiz sonucu elde ettiğiniz bilgileri sınıf ortamında tartışmaya açınız.	➤ Gözlemlerinize göre Türkçe dil etkinliklerinin çeşitlerini ve çocuklara yararlarını ortaya koyduğunuz doküman hazırlayınız.
➤ Araştırdığınız Türkçe dil etkinliklerini, çeşitlerini, etkinlik esnasında çektiğiniz fotoğraf ve kamera çekimleri ile hazırladığınız sunuşunuzun sonucunu rapor haline getirerek arkadaşlarınızla paylaşınız	➤ Raporunuzu hazırlarken istekli, dikkatli düzenli, temiz ve titiz olunuz.
➤ Etkinliğinizle ilgili sunuşlarınızı ve raporlarınızı diğer kurumlarla benzerlik ve farklılıkları arkadaşlarınızla karşılaştırınız.	➤ Etkinliğinizle ilgili sunuşlarınızı ve raporlarınızı diğer kurumlarla benzerlik ve farklılıkları objektif olarak karşılaştırınız.

KONTROL LİSTESİ

Aşağıda hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre kendinizi değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre “Evet / Hayır” seçeneklerinden uygun olan kutucuğu işaretleyiniz. Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ		
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Türkçe dil etkinliklerini nerelerde ve nasıl gözleyeceğinizi önceden belirlediniz mi?		
2. Türkçe dil etkinliklerini gözleyeceğiniz kurumdan önceden randevu ve izin aldınız mı?		
3. Türkçe dil etkinliklerini gözlerken dikkat edeceğiniz hususları belirlediniz mi?		
4. Türkçe dil etkinliği tekniklerinden en çok tercih edilenleri belirlediniz mi?		
5. Türkçe dil etkinliklerini gözlemizin sonucu elde ettiğiniz bilgileri sınıf ortamında tartışmaya açtınız mı?		
6. Araştırdığınız Türkçe dil etkinliklerini, çeşitlerini, etkinlik esnasında çektiğiniz fotoğraf ve kamera çekimleri ile hazırladığınız sunuşunuzun sonucunu rapor haline getirerek arkadaşlarınızla paylaştınız mı?		
7. Etkinliğinizle ilgili sunuşlarınızı ve raporlarınızı diğer kurumlarla benzerlik ve farklılıkları arkadaşlarınızla karşılaştırdınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yapmış olduğunuz değerlendirme sonunda hayır şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız, öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Cevaplarınızın hepsi evet ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

ÖLÇME SORULARI

Bu faaliyet kapsamında kazandığınız bilgi ve becerileri aşağıdaki soruları yanıtlayarak belirleyiniz. Soruların yanındaki boşlukları doğru önermeler için (D), yanlış önermeler için (Y) yazarak doldurunuz.

- 1) () Türkçe dil etkinlikleri grup etkinliğidir.
- 2) ()Parmak oyunu, şiir, sohbet, bilmece gibi etkinlikler çocukları hikâye dinlemeye **hazırlamaz.**
- 3) () Tekerlemelerin içinde kelime tekrarları bulunur.
- 4) () Çocuklar parmak oyunlarında el parmak ve vücutlarını kullanırlar.
- 5) () Çocuklara şiir okurken özen göstermeye gerek **yoktur.**
- 6) () Çocuklar bilmecenin cevabını bilemedikleri zaman öğretmen doğru cevap alıncaya kadar bekler.
- 7) () Grup sohbetlerinde maske, şapka, başlıklar gibi araç gereçler kullanılabilir.
- 8) () Çeşitli hikâyelerin veya olayların sözsüz, sadece jest ve mimiklerle beden dilini kullanarak canlandırılmasına pandomim denir.
- 9) () Dramatizasyonda maskeler, şapkalar, kostümler, aksesuarlar kullanılabilir.
- 10) () Şiir çocukların estetik duygularını geliştirir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Sorulara verdiğiniz cevaplar ile cevap anahtarını (değerlendirme kriterleri) karşılaştırınız. Cevaplarınız doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz. Yanlış cevap verdiyseniz öğrenme faaliyetinin ilgili bölümüne dönerek konuyu tekrar ediniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında Türkçe dil etkinliklerini hazırlayabilecek/uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırma şudur:

- Türkçe dil etkinliklerinin planlanmasında uygulanmasında ve değerlendirilmesinde dikkat edilmesi gereken noktaları kaynaklardan araştırınız.
- Türkçe dil etkinliklerinde kullanılan araç gereçleri inceleyiniz.
- Türkçe dil etkinliklerinin hazırlanması ve uygulanma aşamalarında yapılan çalışmaları eğitim ortamlarında gözleyiniz.

"Ben, öyle çocuklar gördüm ki, okumayı oyunlarla öğrenmişlerdir."

F. FENEIAN

2. TÜRKÇE DİL ETKİNLİKLERİ HAZIRLAMA

2.1. Türkçe Dil Etkinliklerinin Planlanmasında Uygulanmasında ve Değerlendirilmesinde Dikkat Edilecek Noktalar

Türkçe dil etkinliklerinden çocukların istenilen düzeyde yararlanabilmeleri için eğitimcinin günlük programlarda çeşitli yöntemlere yer vermesi, buna bağlı olarak eğitim ortamını düzenlemesi gerekmektedir. Türkçe dil etkinlikleri içinde tekerlemeler, parmak oyunları, şiir, bilmece, sohbet, resimli kitap okuma, öykü anlatma, taklit oyunları, pandomim, dramatizasyon, öykü tamamlama etkinlikleri vb. yer almaktadır. Türkçe dil etkinlikleri sırasında çocukların Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalarının sağlanmasının yanında sözcük dağarcıklarının geliştirilmesi üzerinde de önemle durulması gerekmektedir.

Eğitimcinin Türkçe dili etkinliklerini planlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarında dikkat etmesi gereken noktalar:

- Eğitimci her gün hazırladığı eğitim programında düzenli olarak Türkçe dili etkinliklerine yer vermelidir.
- Türkçe etkinlikleri sırasında ocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarının sağlanması gerekir.
- Çocukların sözcük dağarcıklarının geliştirilmesi üzerinde de önemle durulması gerekir.
- Dilin kazanılması için bireysel etkinlikler yanında, grup etkinliklerinin yapılması gereklidir.
- Günlük planda eğitimci Türkçe dil etkinliklerini planlarken farklı yöntem ve teknikleri kullanmalı, eğitim ortamının düzenlenmesi konularında değişiklikler yapmalıdır.
- Türkçe dili etkinlikleri planlanırken çocukların yaş ve gelişim özellikleri göz önüne alınmalıdır.
- Eğitimci sınıftaki ocuk sayısını dikkate almalı ocuk merkezli etkinlik planı hazırlamalı ve uygulamalıdır.
- Türkçe dili etkinlikleri günlük plandaki amaçlar, kazanımlar ve ele alınacak temayla bağlantılı olmalı ve çocukta yaratıcılığın gelişimine destek verecek Şekilde planlanmalıdır.
- Türkçe dili etkinlikleri ile o gün için belirlenen amaçları, kazanımları, kavramları, etkinliklerin hangi ortamda ve hangi yöntemle gerçekleştirileceği, etkinliklerdeki öğrenme süreçleri, kullanılacak materyal, araç ve gereçler, etkinlikler arası geçişler önceden belirlenmelidir.
- Çocuklarla sohbet ederken açık uçlu sorularla çocuklar düşünmeye yneltilmeli ve çocukların düşünme becerilerinin geliştirilmesi desteklenmelidir.
- Eğitimci ocukların n bilgilerini açığa çıkarmak ve bunları genişleterek kullanmaları için onları cesaretlendirmelidir.
- Sözcük dağarcılığını zenginleştirici etkinliklere yer verilmelidir.
- Türkçeyi düzgün kullanmayı sağlayan etkinliklere yer verilmelidir.
- Kelimeleri doğru telaffuz etmeyi öğrenmeleri sağlanmalıdır.
- Çocukların sesinin tonunu ve hızını ayarlamayı öğrenmesi sağlanmalıdır.

- Aynı sesle başlayan kelime üretme oyunu oynanmalıdır.
- Kafiyeyle kelimelerden oluşan şiirler, tekerlemeler okunmalıdır.
- Resimli kartları anlatma ve ifade etme becerilerine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- Çalışmalar çevre özelliğine uygun olmalıdır.
- Kullanılan tekniklerin hikâyeye uygun olmasına ve çocuğun ilgisini çekmesine dikkat edilmelidir.
- Çocuklar, ön bilgilerini açığa çıkarmak ve bunları genişleterek kullanmaları için cesaretlendirmelidir.
- Açık uçlu sorularla çocuklar düşünmeye yönlendirilmeli ve çocukların düşünme becerilerinin geliştirilmesi desteklenmelidir.
- Çocukların eğlenerek öğrenecekleri çeşitli eğitim ortamları oluşturmaya dikkat edilmelidir.
- Türkçe dili etkinlikleri bir grup etkinliği olarak planlanmalı ve öğretmen bu etkinlikler sırasında çocuklara rehberlik ederken onları aktif hale getirecek planlamalar yapmalıdır.

Resim: Türkçe dil etkinliklerinde maske kullandırmalıyız

2.2. Türkçe Dil Etkinliklerinin Özelliklerine Uygun Araç Gereç Hazırlama

Erken çocukluk eğitim kurumlarında hikâyeler değişik tekniklerle anlatıldığı zaman çocukların daha fazla ilgisini çeker. Fakat eğitimci, bunun için piyasa da hazır olarak satılan ürünleri kullanabileceği gibi bazen kendisi hazırlar, bazen de çocuklarla birlikte hazırlayabilir. Kullanılacak ürünlerin eğitim yılı başında hazırlanmasında yarar vardır. Ancak hazırlana eğitim programı doğrultusunda yeni ürünler ilave edilebilir.

Eğitimci hikâye anlatmak için resimli hikâye kitabı, pazen tahta kartları, resimli kartlar, çeşitli kuklalar, slâyt, tepegöz sayfaları hazırlayabilir.

2.2.1. Resimli Hikâye Kitabı Hazırlama

Resimli hikâye kitabı hazırlamak için önce bir öykü belirlenir. Resimli hikâye kitabının özellikleri modül içinde yer alan hikâye seçiminde dikkat edilmesi gerekli olan tüm özellikler ile aynı olmalıdır. Hikâye giriş, gelişme, sonuç bölümlerine ayrılır. Her bölümde yer alacak kahramanlar ve sayfanın kompozisyonu belirlenir. Amatörce hazırlanan resimli hikâye kitabı için çeşitli kitaplardaki çizgi ile çizilmiş figürler stilize edilerek resim kartonuna kopyalanır. Kopyalanan resimler boyanır. Boyamak için guaj boya, ispirotolu boyalar, pastel boya, sulu boya, kuru kalem boyalar ve artık malzemeler kullanılabilir. Her yaprak ayrı ayrı hazırlandıktan sonra kapak sayfası karton veya ince mukavvaya yapıştırılır. Öykü kitabın üzerine yazılır. Tüm sayfalar sıraya konur ve hepsi birden zımbalanarak, dikilerek, spiral cilt yaptırılarak vb. birleştirilir. Böylece hikâye kitabı çocuklara anlatılmaya hazır hale gelmiş olur.

2.2.2. Pazen Tahta Kartı Hazırlama

Pazen tahta kartları ile öykü anlatmak için 1 m x 1.5 m ebatlarında pazen ile kaplanmış bir panoya ihtiyaç bulunmaktadır. Pazen tahta kartı hazırlamak için ise karton veya resim kâğıdına ayrıca resimli hikâye kitabı için gerekli olan tüm malzemeler kullanılarak fakat yazıları olmayacak şekilde çizilmiş ve boyanmış kartlar hazırlanır. Kartların arkasına pazen kumaş ya da zımpara kâğıdı yapıştırılır. Böylece kullanıma hazır hale gelmiş olan pazen tahta kartları zarf içinde saklanır. Ayrıca çeşitli insan, hayvan, meyve, eşya, vb. figürler de hazırlanabilir.

2.2.3. Resimli Kart Hazırlama

Resimli kartların hazırlanması için de önce bir hikâyenin bulunması gerekir. Pazen tahta kartı hazırlamada ve hikâye kitabı hazırlamada kullandığımız malzemeler kullanılarak resimler resim kartonlarına çizilip boyanır. Artık malzemelerle süslenebilir. Kartların uzun ömürlü olması yıpranmaması için yapışkan şeffaf naylonlarla kaplanabilir. Hikâye kartlarının arkasına numara sırası verilir veya dosya kâğıdına yazılır. Kartlar zarfta saklanır.

2.2.4. Televizyon Şeridi Hazırlama

Televizyon şeridi hazırlamak için de önce hikâye belirlenir. 30 cm genişliğinde, yaklaşık 1- 1.5 metre uzunluğunda amerikan bezi veya ince patiska sulandırılmış beyaz tutkala batırılır ve gerdilerek kurutulur. Bölümlere ayrılan hikâye arada en az 5 cm'lik boşluklar bırakılarak kumaş boyası, guaj boya, gazlı kalemlerle boyanır. Kuruması için bekletilir. Kuruduktan sonra şeridin hem başına hem sonuna ince yuvarlak, zımparalanmış yaklaşık 50 cm uzunluğundaki çubuklar yerleştirilir. Hikâyenin birinci resmi başa gelecek şekilde hazırlana şerit televizyon kutusuna yerleştirilir. Diğer taraftan ince tahtadan veya mukavvadan yapılmış bir kutu alınır ön tarafı televizyon olacak şekilde kesilerek açılır. Paket kâğıdı ile kaplanır. Üzerine düğmeler yapıştırılır istenirse kumanda da yapılır. Sağ ve sol yanlarından birbirine paralel biri üstte diğeri altta olacak şekilde ve yuvarlak çubukların içinde kolayca döneceği biçimde iki delik açılır. Yuvarlak çubuklar bu deliklere yerleştirilir. Böylece televizyon şeridi öykü anlatımına hazır hale gelmiş olur.

Televizyon şeridi aydıngeer kâğıdı ile de yapılabilir. Aydıngeer kâğıdı ile yapılan çalışmada ispirotolu boya kalemi kullanılır. Aynı kumaş şerit gibi kutuya monte edilir.

2.2.5. Şimşek Kart Hazırlama

Hikâyeyi ifade eden resimler kartlara boyanır. Daha sonra hazırlanan hikaye kartlarından 4-5 cm daha büyük kalın bir karton kesilir. Kesilen kartonun köşeleri hikâye kartını takabileceek şekilde hazırlanır. Hikâye anlatırken konu ile ilgili resimler sırası geldikçe şimşek karta geçirilerek çocuklara gösterilir.

Hikâye anlatılırken çocukların oturma biçimine, kartları tutuşuna, konunun akışına göre ses ayarlamasına, kartların sırası geldikçe şimşek karta takılıp gösterilmesine dikkat edilmelidir.

2.2.6. Kukla Hazırlama

Eğitimci piyasada hazır olarak çeşitli karakterlerde kukla bulabileceği gibi bazen kendi kukla hazırlar bazen de çocuklarla birlikte kuklaları hazırlayabilir.

Kuklalar hazırlanış ve kullanış şekillerine göre çeşitli isimleri alır.

Bunlar avuç kukla, parmak kukla, yüzük kukla, el kuklası, ipli kukla, gölge kukla, kese kâğıdı kukla, çomak kukla, kaşık kukla vb. olarak sayılabilir.

2.2.7.Slayt Hazırlama

Slaytta hikâyenin resimleri, slayt çerçevesi büyüklüğünde aydıngeer kâğıdına çizilir. Ancak çok küçük bir alana çizim yapmak gerektiği için ince uçlu özel bir kalemlle ve çok dikkatli resimlemek gerekir. Detaylı çizimi olmayan resimler fotokopi ile slayt çerçevesine uygun boyutta küçültülerek kullanılabilir. Slayt gösteriminde perde ya da boş bir duvar kullanılabilir. Slaytları sırasıyla göstererek hikâye anlatılır. Slayt hazırlamada bir başka teknik ise, resimli hikaye kitaplarının resimlerini fotoğraflayarak bu fotoğrafları slayta bastırmaktır. Böylece resimler yansıtılarak çocuklara hikaye anlatımı yapılabilir. Pahalı bir

uygulama gibi görünse de çok uzun yıllar boyunca kullanılacak değerli bir malzeme elde etmek mümkündür. Uzun vadede bakıldığında çok pahalı bir yöntem olmadığı gözlenebilir.

2.2.8. Tepegöz

Hikâyeler asetatlı kâğıda asetat kalem ile çizilir veya renkli fotokopi ile asetata geçirilir. Sırasıyla duvara veya perdeye yansıtılarak hikâyeye öğretmen tarafından anlatılır. Piyasada hazır olarak tepegöz hikâyeleri satılmaktadır.

2.2.9. Maske Kostüm ve Başlık Hazırlama

Maskeler çocukların hayal güçlerini ortaya çıkartır. Çocuklar maskelerin arkasında duygu ve düşüncelerini ortaya koyarlar kendilerini rahatça ifade ederler. Hayali oyunlar ve drama çalışmalarında kullanılan ilgi çekici malzemelerdir. Çocukların kullanımına sunulacak maskelerin ürkütücü korkutucu olmaması gerekir. Maskeler, kostümler, şapkalar kumaştan örgüden kâğıttan ve çeşitli malzemelerden hazırlanabilir. Hazırlama işleminde kalıp çıkarılır buna göre uygulanacak karakter çalışılır

Resim:2.2. Maske hazırlamayı çocuklarda yapabilir

2.3. Türkçe Dil Etkinliklerini Hazırlama

Türkçe dili etkinlikleri o günkü amaçlar ve kazanımlar doğrultusunda seçilen temayla bağlantılı olarak ayrıntılı bir şekilde planlanır.

ÖRNEKLER (O.Ö.E.G.M. 2006 Okulöncesi eğitim programı kitapçığından alınmıştır.)

➤ Türkçe Dil Etkinliği

Amaçlar ve Kazanımlar

Dil Alanı

Amaç 1. Kendini sözel olarak ifade edebilme

Kazanımlar

- 1.Dinlerken / konuşurken göz teması kurar.
- 2.Sohbete katılır.
- 3.Belli bir konuda konuşmayı başlatır.
- 4.Belli bir konuda konuşmayı sürdürür.
- 5.Söz almak için sırasını bekler.

Amaç 2. Dinlediklerini çeşitli yollarla ifade edebilme

Kazanımlar

- 5.Dinlediklerini resim, müzik, drama, şiir, öykü vb. yollarla sergiler.

Resim: Boyanmış taşlar

Amaç 3. Sözcük dağarcığını geliştirebilme

Kazanımlar

- 3.Verilen sözcüğün anlamını açıklar.
- 4.Yeni öğrendiği sözcükleri anlamlarına uygun olarak kullanır.

Amaç 4.Görsel materyalleri okuyabilme

Kazanımlar

- 1.Görsel materyalleri inceler.
- 6.Görsel materyalleri özenle kullanır.

Bilişsel Alan

Amaç 1. Kendisi ve ailesi ile ilgili bilgileri kavrayabilme

Kazanımlar

- 1.Kendisi ile ilgili bilgileri açıklar.
- 2.Aile bireyleri ile ilgili bilgileri açıklar.

Amaç 2. Belli durum ve olaylarla ilgili neden-sonuç ilişkisi kurabilme

Kazanımlar

- 3.Yarım bırakılan olayı, durumu, şiiri, öyküyü, şarkıyı vb. özgün bir şekilde tamamlar.

➤ **Etkinlik: Sohbet**

Yöntem ve Teknikler: İnceleme, Soru-Cevap, Anlatım, Uygulamalı Çalışma

Materyaller: Çeşitli taşlar

Sözcükler ve Kavramlar: Adı-soyadı, aile, doğa, canlı, cansız

2.3.1. Öğrenme Süreci

- Sınıfa çeşitli renklerde ve büyüklükte taşlar getirin ve taşları çocuklarla birlikte inceleyin.
- Taşlardan birini çocuklarla birlikte seçin ve adını konuşan taş koyun.
- Çocuklardan daire olarak halıya oturmalarını isteyin.
- Taşı elinize alarak kendinizi tanıttın ve taşı yanınızdaki çocuğa vererek kendini tanıttığını isteyin.
- Daha sonra taşı elden ele geçirerek çocukların kendilerini tanıttığını sağlayın.
- Bütün çocukların kendisini tanıttığı işi bitince yeni bir sözcükle (aile, temizlik, hava, su, doğa, canlı, cansız, hayvanlar vb.) devam edin.
- Sözcüklerin anlamlarını ya da çocukların bu sözcük hakkındaki düşüncelerini bir, iki cümle ile anlatmalarını isteyin.

2.3.2. Etkinlikle İlgili İpuçları

- Çocukların sıra beklemlerine ve konuşulanları dinlemelerine dikkat edin.
- Her çocuğun konuşmasına özen gösterin.

2.3.3. Önerilen Diğer Etkinlikler

- Bu etkinlikte kullanılan taşları çocukların sanat çalışmasında boyamaları sağlanabilir.
- Çocuklarla birlikte bir kitap belirleyip bunu tanıttıklarını isteyebilirsiniz.
- Çocukları ikili gruba ayırarak oyuncak telefonlarla karşılıklı bir konu üzerinde konuşmalarını sağlayabilirsiniz.

2.3.4. Etkinliği Değerlendirme

- Çocuklar verilen sözcükler hakkında değişik cümleler kurabildiler mi?
- Sıra beklemeyi başarabildiler mi?
- Arkadaşlarını dinlediler mi?

➤ **ETKİNLİK: HİKÂYE ANLATMA**

Yöntem ve Teknikler: Anlatım, grup tartışması

Materyaller: Resimli hikâye kitabı

2.3.5. Öğrenme Süreci

- Çocuklarla birlikte Nasreddin Hoca hikâyelerini anlatan bir kitap seçilir.
- Çocuklardan kitabı elden ele dolaştırarak incelemeleri istenir.
- Görsel okuma materyallerini özenle kullanmanın önemine dikkat çekilir.
- Çocuklardan resimlere bakarak öykünün hikâyenin konusunu tahmin etmeleri istenir.
- Her çocuğun tahmini dinlenir.
- Öyküyü belli bir yere kadar okuyun ve okumanızı yarım bırakın.
- Çocuklara hikâyeyi evde aileleri ile birlikte tamamlamalarını ve resmini yaparak okula getirmelerini isteyin
- Her çocuğun hikâyeyi nasıl tamamladığını anlatması ve yaptığı resmi arkadaşlarına göstermesi için fırsat verin.
- Öyküyü yarım bıraktığınız yerden başlayarak tamamını okuyun.
- Nasreddin Hocanın kişiliği hakkında çocuklarla sohbet edin.

2.3.6. Etkinlikle İlgili İpuçları

- Her öykü kitabının adı, yazarı ve ressamı olduğunu belirtin.
- Öykünün konusu ile ilgili tahminleri için her çocuğa söz vermeye özen gösterin.
- Her çocuğun resimlerini anlatabilmesi için yeterli zaman ayırın.

2.3.7. Etkinliğin Değerlendirilmesi

- Çocuklar öykü kitabını özenli bir şekilde incelediler mi?
- Öykünün resimlerine bakarak konusu hakkında nasıl tahminler yürüttüler?
- Öyküyü nasıl tamamladılar?

2.3.8. Aile Katılımı

- Ailelerden çocuklarıyla bir öykü kitabı oluşturmalarını isteyin.
- Çocukların evde oluşturdukları kitapları arkadaşlarına tanıtmalarını ve anlatmalarını isteyin.

- Bu kitaplar için sınıfta bir köşe oluşturun.

2.3.9. Önerilen Diğer Etkinlikler

- Çocuklara bir öykü okuyabilir; bu öyküyü drama yoluyla canlandırmalarını isteyebilirsiniz.
- Çocuklardan okulda okunan öykü ile ilgili evde kitapları varsa bu kitaplarını okula getirmelerini isteyebilirsiniz.
- Tüm hafta okunan kitaplar içinde bir kitabı oy birliğiyle “Haftanın Kitabı” seçerek sınıf duvarında sergileyebilirsiniz.
- Öyküde geçen yeni bir sözcüğün resmini tüm çocuklar için çoğaltarak çocuklardan resmin geri kalan kısmını özgün bir biçimde tamamlamalarını isteyebilirsiniz.
- **Etkinlik: Parmak Oyunu**

BEŞ KÜÇÜK AYICIK

Beş küçük ayı uyumaya gitmişler (sağ el ileriye açık olarak uzatılır).

1. ayı uyumuş (başparmak avuç içine kapatılır).
2. ayı uyumuş (işaret parmak avuç içine kapatılır).
3. ayı uyumuş (orta parmak avuç içine kapatılır).
4. ayı uyumuş (yüzük parmak avuç içine kapatılır).
5. ayı uyumamış (serçe parmak sallanır).

Annesi gelmiş başını okşamış, ninni söylemiş, kitap okumuş5. ayıda uyumuş (serçe parmak avuç içine kapatılır).

➤ **Etkinlik: Bilmece**

- Renkli saçlarım vardı, kâğıda sürdüm, renksiz kaldı (FIRÇA).

İPUCU: Sapından tutularak kullanılır, ucunda tüyleri bulunur gibi ipuçları verilebilir.

- Sende var, bende var, bir kuru dalda var (İSİM).

İPUCU: Herkese verilir biz onunla anılırız.

- Yedi delikli tokmak, bunu bilmeyen ahmak(BAŞ).

İPUCU: Kemiktendir o olmazsa biz de olamayız.

- Her şeyi görür, kendini göremez (GÖZ).

İPUCU: Parlaktır, iki tanedir, her canlıda vardır.

- Karnı şişik kafaya yapışık (BURUN).

İPUCU: Nefes aldığımız organımızdır.

- Ben giderim, o gider, içimde tık, tık eder (KALP).

İPUCU: Kanımızı vücudumuza gönderen organdır. Bir tanedir ve elimizin yumruğu büyüklüğündedir.

- Ben giderim o gider, kolumda tık tık eder (SAAT).

İPUCU: Zamanı ona bakarak anlarız.

Çocukların yaşantılarıyla uyumlu ipuçları verilerek bilmecelerin cevaplarını bulmaları sağlanır. Cevap bulunamadığında bilmece kartları gösterilir ve oradan bulmaları sağlanır. Hiç bulunamıyorsa cevabı eğitimci verir. Bu bilmece çocukların seviyesine uygun değildir yeniden düzenlenmesi gerekir. Eğitimci çocukların yanlış cevaplarını bilmecenin sözleriyle ilişkilendirerek açıklar.

ETKİNLİK: TEKERLEME

ÖRDEK

Çık çıkalım çardağa, yem verelim ördeğe,
Ördek yemini yemeden, ciyak mıyak demeden
Al çık balçık sana dedim sen çık.

KELEBEK

Benek benek kelebek, uçtu gitti sekerek
Çayır çimen içinde gelinlikler giyerek
Uç kelebek koş kelebek çayırlar seni bekleyecek.

UYGULAMA FAALİYETİ

Türkçe dil etkinliklerinin planlanıp uygulanması, uygun araç geliştirilmesi ve değerlendirilmesinde dikkat edilecek noktaları belirleyiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Erken çocukluk eğitiminde Türkçe dil etkinliklerinde kullanılabilecek basılı kaynakları araştırınız.	➤ Bu alanda farklı ülkelere ait basılı kaynaklara ulaşmak için üniversitelerin kütüphanelerinden yararlanabilirsiniz. Kitabevlerinin erken çocuklukta Türkçe dil etkinlikleri ile ilgili kitap raflarından basılı kaynaklara ulaşabilirsiniz. Elde ettiğiniz kaynakların kaynakça kısımlarından farklı basılı kaynakların adlarına ulaşabilirsiniz. ➤ Modül sonunda verilen basılı kaynaklardan yararlanabilirsiniz.
➤ Erken çocukluk dönemine uygun Türkçe dil etkinliklerini internet üzerinden araştırınız.	➤ İnternet size çok yönlü bir araştırma olanağı sağlayacaktır. Hem ihtiyacınız olan bazı bilgilere kolay ulaşmanızı sağlayacak, hem de ihtiyacınız olan kaynaklar hakkında bilgi sahibi olmanızı sağlayacaktır ve kaynaklara nasıl ulaşabileceğiniz konusunda size yol gösterecektir. ➤ Araştırmalarınızda internetteki arama motorlarını kullanarak, istediğiniz bilgi başlıklarını yazarak size gereken bilgilere ulaşabilirsiniz.
➤ Türkçe dil etkinliği konusunda uzmanlığı olan kişilerle görüşme yapınız.	➤ Basılı kaynak ve internet araştırmanızı tamamladıktan sonra, erken çocukluk eğitiminde Türkçe dil etkinliği konusunda uzmanlığı olan kişilerden yardım alınız. Görüşmeden önce soracağınız soruları hazırlayınız. Görüşme sırasında not tutunuz. Görüşmeden sonra tuttuğunuz notları düzenleyip doküman hazırlayınız.
➤ Türkçe dil etkinliğinde kullanabileceğiniz hikâye kartı hazırlayınız.	➤ Hikaye kartının boyutlarının sayısının ve kullanılmasının modül içinde verilen bilgiler doğrultusunda olmasına dikkat ediniz.
➤ Erken çocukluk eğitiminde kullanılabilecek Türkçe dil etkinliği planı hazırlayınız.	➤ Türkçe dil etkinliklerindeki amaçları ve kazanımları belirtiniz. Türkçe dil etkinliklerinde kullanacağınız teknikleri araç-gereçleri uygulanış yöntemlerini süreleriyle birlikte planda belirtiniz.

<p>➤ Hazırladığınız Türkçe dil etkinlikleri planını 6 yaş grubu çocuklarına uyguladığınızı düşünerek sınıf arkadaşlarınıza uygulayınız.</p>	<p>➤ Planda belirlediğiniz Türkçe dil etkinliklerini uyguladığınız grubun 6 yaş çocukları olduğunu düşününüz. Bildikleri parmak oyunu, tekerlemeleri tekrar etmeyi ve bunu planda belirtmeyi unutmayınız.</p>
<p>➤ Planını hazırladığınız ve uyguladığınız Türkçe dil etkinliklerinin değerlendirmesini yaparak değerlendirme bölümüne yazınız.</p>	<p>➤ Açıklamalarınız açık ve anlaşılır olmalıdır. Dosyanın sonuna, uygulama sonunda arkadaşlarınızın belirttiği görüşleri ekleyebilirsiniz.</p>
<p>➤ Çevrenizde bulunan erken çocukluk eğitim kurumlarında uygulanan Türkçe dil etkinliği planını, planlama yapmadan uyguladıklarında karşılaştıkları problemleri araştırınız.</p>	<p>➤ Elde ettiğiniz bilgileri raporlaştırınız. Hazırladığınız raporu sınıfta sunup planınızla birlikte öğretmeninize teslim ediniz.</p>

KONTROL LİSTESİ

Aşağıda hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre kendinizi değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre “Evet / Hayır” seçeneklerinden uygun olan kutucuğu işaretleyiniz. Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmalarını kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek değerlendiriniz

KONTROL LİSTESİ		
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Erken çocukluk eğitiminde Türkçe dil etkinliklerinde kullanılabilir basılı kaynakları araştırdınız mı?		
2. Erken çocukluk dönemine uygun Türkçe dil etkinliklerini internet üzerinden araştırdınız mı?		
3. Türkçe dil etkinliği konusunda uzmanlığı olan kişilerle görüşme yaptınız mı?		
4. Türkçe dil etkinliğinde kullanabileceğiniz hikâye kartı hazırladınız mı?		
5. Erken çocukluk eğitiminde kullanılabilir Türkçe dil etkinliği planı hazırladınız mı?		
6. Hazırladığınız Türkçe dil etkinlikleri planını 6 yaş grubu çocuklarına uyguladığınızı düşünerek sınıf arkadaşlarınıza uyguladınız mı?		
7. Planını hazırladığınız ve uyguladığınız Türkçe dil etkinliklerinin değerlendirmesini yaparak değerlendirme bölümüne yazdınız mı?		
8. Çevrenizde bulunan erken çocukluk eğitim kurumlarında uygulanan Türkçe dil etkinliği planını, planlama yapmadan uyguladıklarında karşılaştıkları problemleri araştırdınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonucunda Hayır cevabı vererek eksik olduğunuzu tespit ettiğiniz konuları tekrar ederek eksiklerinizi tamamlayınız. Kavramakta güçlük çektiğiniz konularda öğretmenimize danışınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

ÖLÇME SORULARI

Bu faaliyet kapsamında kazandığınız bilgi ve becerileri aşağıdaki soruları yanıtlayarak belirleyiniz. Soruların yanındaki boşlukları; doğru önermeler için (D), yanlış önermeler için (Y) yazarak doldurunuz.

- 1) () Türkçe dili etkinliklerinden yararlanabilmek için eğitim ortamının düzenlenmesi gerekmektedir.
- 2) () Türkçe dil etkinlikleri içinde tekerlemeler, parmak oyunları, pandomim, dramatizasyon, öykü tamamlama etkinlikleri **yer almaz.**
- 3) () Türkçe dil etkinlikleri sırasında çocukların Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalarının sağlanması gerekir.
- 4) () Çocukların sözcük dağarcıklarının geliştirilmesi **gerekmez.**
- 5) () Çocuklar maskelerin arkasına gizlenerek duygu ve düşüncelerini ortaya koyarlar.
- 6) () Çocukların yaşantılarıyla uyumlu ipuçları verilerek bilmecelerin cevaplarını bulmaları sağlanır.
- 7) () Eğitimci piyasada hazır olarak kuklalar varken öğrencileriyle kukla hazırlamasına **gerek yoktur.**
- 8) () Erken çocukluk eğitim kurumlarında hikâyeler değişik tekniklerle anlatıldığı zaman çocukların daha fazla ilgisini çeker.
- 9) () Çocuklarla sohbet ederken açık uçlu sorularla çocuklar düşünmeye yönlendirilmeli ve çocukların düşünme becerilerinin geliştirilmesi desteklenmelidir.
- 10) () Türkçe dil etkinlikleri planlanırken çocukların seviyelerini dikkate almak yanlış bir tutumdur.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı, cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevaplar verdiyseniz öğrenme faaliyetinin ilgili bölümüne dönerek ilgili bölümü kontrol ediniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği kurşun kalem kullanarak işaretleyiniz. Cevaplarınızı cevap anahtarından kontrol ediniz.

- 1) Hangisi Türkçe dil etkinliklerinin yararlarından **değildir**?
A)Çocuğun dil gelişimine yardımcı olur.
B)Çocuğun duygu, düşüncelerini anlatmasını sağlar.
C)Çocuğun fiziki gelişimine yardımcı olur.
D)Çocuğun çevresi ile iletişimini kolaylaştırır.
- 2) Hangisi anadili etkinliği **değildir**?
A)Dramatizasyon
B)Bilmece
C) Oyun
D)Hikâye anlatma
- 3) Çocuklara **uygun olmayan** hikâyeler hangisidir?
A)Aşk hikâyeleri
B)Klasik hikâyeleri
C)Eğlendirici hikâyeler
D)Eğitici hikâyeler
- 4) Hangisi hikâye anlatma tekniği **değildir**?
A)Pazen tahta ile anlatma
B)Hikâye tamamlatma
C)Kukla ile anlatma
D)Şimşek kart ile anlatma
- 5) Pantomim hangi etkinlik içinde yer alır?
A)Serbest zaman etkinliği
B)Türkçe dili etkinliği
C)Oyun etkinliği
D)Müzik etkinliği
- 6) Grup konuşması, tekerleme, bilmece, şiir hangi etkinlik grubunda yer alır?
A)Türkçe dil çalışmaları
B)Drama çalışmaları
C) Müzik etkinliği
D)Oyun etkinliği

- 7) Hangisi drammatizasyon aracı **değildir**?
A)Maske
B)Şapka
C)Kukla
D)Bilmece kartı
- 8) Anlamly ya da anlamsız kelimelerden meydana gelen manzum yada düz yazı ürünlerine ne denir?
A)Tekerleme.
B)Bilmece
C)Şiir
D)Roman
- 9) Hangisi çocuk şiirinin özelliklerinden **değildir**?
A)Uzun olmalıdır
B)Duygulardan çok olayları içermelidir.
C)Çocuğun seviyesine uygun olmalıdır.
D)Konuyu bir beyitte vermelidir.
- 10) Bir olayın jest, mimik ve doğal yeteneklerle sözsüz canlandırılmasına ne denir?
A)Taklit
B)Drammatizasyon
C)Parmak oyunu
D)Pantomim
- 11) Sözle hareket arasında bağlantı kurularak yapılan ve drammatizasyona hazırlıkta önemli rol oynayan etkinliğe ne denir?
A)Parmak oyunu
B)Tekerleme
C)Bilmece
D)Drammatizasyon
- 12) Hikâye anlatırken hangisi **yapılmamalıdır**?
A)Çocuklara hikâye ile ilgili soru sormalı
B)Hikâye anlatacak yer önceden düzenlenmelidir
C)Öğretmen hikâyeyi çok iyi bilmeli
D)Hikâye anlatırken yumuşak ses tonu kullanmalı

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı, cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevaplar verdiyseniz öğrenme faaliyetinin ilgili bölümüne dönerek ilgili bölümü kontrol ediniz.

Öğrenme faaliyetleri, ölçme değerlendirme ve modül değerlendirme bölümlerinde istenen çalışmaları başarı ile tamamladıysanız öğretmeninizle iletişim kurarak diğer modüle geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ -1 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	D
4	D
5	Y
6	Y
7	Y
8	D
9	D
10	D

ÖĞRENME FAALİYETİ -2 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	D
4	Y
5	D
6	D
7	Y
8	D
9	D
10	Y

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1	C
2	C
3	A
4	B
5	B
6	A
7	D
8	A
9	A
10	D
11	A
12	A

KAYNAKÇA

- ARAL Neriman, Adalet KANDIR, Münevver Can YAŞAR, **Okulöncesi Eğitim 2**, Ya-Pa yayınları, İstanbul, 2000.
- ARAL Neriman, Adalet KANDIR, Münevver Can YAŞAR, **Okulöncesi Eğitim ve Anasınıfı Programaları**, Ya-Pa yayınları, İstanbul 2000.
- ORAL Eser, **Yayınlanmamış Ders Notları**
- ÖZATALAY Engin, Hüsniye, **Tekerleme Bilmece Şiir Parmak Oyunları**, Ya-pa yayınları, İstanbul, 2000.
- M.E.B. Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, **METGE modülleri**, Ankara 1996,
- KANTARCIOĞLU Selçuk, **Anaokulunda Eğitim**, Mili Eğitim Basımevi, İstanbul 1973.
- M.E.B.O.Ö.E.G.M. **36-72 Aylık Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim Programı**, Ankara, 2006.
- SİVASLIOĞLU Aziz, **Okulöncesi Eğitiminde Üniteler Özel Hafta Ve Günler**, Ya-Pa Yayınları, 1995.
- TURLA Ayşe, **Okulöncesi Eğitimde Maskeler-Kostümler ve Başlıklar**, Gerhun yayınları, Ankara, 2006.
- YILMAZ Nahide, **Anaokulu Öğretmeninin Rehber Kitabı**, Ya-pa yayınları, İstanbul, 1999.